

SAĞLIK ALANI SERTİFİKALI EĞİTİM STANDARTLARI

Standart No	31
Tarih	17.11.2015
Revizyon No	1

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ

SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim ve Sertifikasyon Hizmetleri Daire Başkanlığı
Mithatpaşa Cad. No: 3 B Blok 3. Kat
Sıhhiye / ANKARA

Bu standart Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği gereğince ilgili sertifikalı eğitim bilim komisyonunca hazırlanmıştır.

İçindekiler Tablosu

1. EĞİTİMİN ADI.....	3
2. EĞİTİMİN AMACI	3
3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI.....	3
4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR.....	3
5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI	3
6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ	4
7. EĞİTİMİN MÜFREDATI	4
7.1. Öğrenim Hedefleri ve Eğitimin İçerğinde Yer Alacak Konular.....	4
7.3. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri	20
7.4. Eğitimin Süresi	21
7.5. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav Usulü, Başarı Ölçütü, Ek Sınav Hakkı vb gibi).....	21
8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ.....	21
9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ	22
10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ	22
11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ	22
12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ	22
13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI.....	23
EKLER.....	24
EK-1: YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU.....	25
EK-2: YOĞUN BAKIMDA TEMEL UYGULAMALAR FORMU	27
EK-3: EĞİTİM PROGRAMI DEĞERLENDİRME FORMU	29
EK-4: YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKA YENİLEME ÖLÇÜTLERİ	31

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI STANDARDI

1. EĞİTİMİN ADI

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı

2. EĞİTİMİN AMACI

Bu sertifikalı eğitim programının amacı; koruyucu, geliştirici ve rehabilite edici girişimlerle bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak güçlenmesini sağlayan, hasta ve aileleri ile terapötik iletişim kuran, sağlık bilimi ve teknolojisindeki gelişmelere, yeni tedavi ve bakım yöntemlerine uyum sağlayabilen, acil, kritik ve karmaşık hasta bakım gereksinimlerini karşılayabilecek yetkinliğe sahip sorun çözme becerisi gelişmiş yoğun bakım hemşireleri yetiştirmektir.

3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI

Bu sertifikalı eğitim programında aşağıdaki mevzuat hukuki dayanak olarak alınmıştır.

1. 04.02.2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği
2. 08.03.2010 tarihli ve 27515 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliği
3. 20.07.2011 tarihli ve 28000 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yataklı Sağlık Tesislerinde Yoğun Bakım Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ

4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR

Yoğun Bakım: Bir ya da daha fazla organ veya organ sistemlerinde ciddi işlev bozukluğu nedeniyle yoğun bakım gereksinimi olan hastaların iyileştirilmesini amaçlayan, fiziksel alt yapısı ve konumu itibarıyla hasta bakımı açısından özellik taşıyan, ileri teknolojiye sahip cihazlarla donatılmış, yaşamsal göstergelerin izlendiği, hasta takip ve tedavisinin 24 (yirmidört) saat esasına dayalı olarak kesintisiz sağlandığı erişkin, çocuk ve yenidoğan hasta birimleridir.

Üçüncü Seviye Yoğun Bakım: Çoklu organ işlev bozukluğu gibi tüm komplike hastaların kabul edildiği, solunum desteği, renal replasman tedavisi, plazmaferez gibi destek tedavilerinin hepsinin yapılabildiği, en üst düzeyde tıbbi bakım ve tedavi yapılabilen yoğun bakım üniteleridir.

Yoğun Bakım Hemşireliği: Yoğun bakım hemşiresi, karmaşık ve yaşamı tehdit edici problemleri olan hastaların tanılmasını yapmak, hastaları sürekli izlemek, kaliteli ve ileri yoğun bakım ve tedavi girişimleri uygulamak, hasta ve yakınları ile terapötik ilişki kurmak, koruyucu, iyileştirici ve rehabilite edici girişimleri uygulamaktan sorumlu hemşiredir.

5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI

Eğitim programı aşağıda maddeler halinde sıralanan usul ve esaslar dahilinde yürütülür.

1. Eğitim başlangıcında eğitim süresince geçerli olan kurallar ve uygulamalar açıklanır.
2. Eğitim programı, teorik ve uygulamalı olarak yürütülür.
3. Yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programının uygulamalı eğitimi için aynı il içerisinde bulunan ve bu standartların 10’uncu maddesinde nitelikleri belirtilen yerlerle protokol yapılabilir.
4. Katılımcılar, eğitim programı süresince eğitim gereği yapılacak çalışmalar dışında başka bir alanda/birimde/merkezde veya başka bir işte çalıştırılmazlar.
5. Eğitim programına katılımcı sayısı eğitimin verileceği yerdeki her 2 (iki) yoğun bakım (3. seviye yoğun bakım yatak sayısı) yatağına bir katılımcı düşecek şekilde hesaplanır.
6. Bir sertifikalı eğitim programında en fazla 30 (otuz) katılımcı eğitime alınır.
7. Sertifikalı Eğitim Uygulayıcıları bir eğitim döneminde eğitime alacakları toplam katılımcı sayısının en fazla %30’nu kendi personellerinden seçebilirler.
8. Uygulamalı eğitim klinik rehber hemşirelerin gözetiminde yapılır. Birden fazla yoğun bakımın bulunduğu merkezlerde her bir yoğun bakım için bir klinik rehber hemşire tayin edilir. Klinik rehber hemşirelere uygulamalı eğitim süresince başka bir görev verilemez.
9. Katılımcılar yoğun bakım ünitelerinde uygulamaları, birebir veya küçük gruplar halinde hasta başında klinik rehber hemşirenin gözetiminde; “izler” ve “gözlem altında yapar” aşamalarını uygulayarak yeterlilik kazanır.

10. Katılımcıların uygulama eğitimleri eğitimin yapılacağı yerdeki tüm yoğun bakımları (en az 4 (dört) farklı daldan hasta kabul eden yoğun bakımı) görecektir. Rotasyona tabi tutularak yaptırılır.
11. Uygulama eğitimlerinin değerlendirilmesinde Ek 1'deki "Uygulama Değerlendirme Formu" ile Ek 2'deki "Yoğun Bakımdaki Temel Uygulamalar Formu" kullanılır. Uygulamalı eğitimler "Klinik Rehber Hemşireler" tarafından değerlendirilir. Birden fazla yoğun bakımın bulunduğu merkezlerde her bir yoğun bakım için bir klinik rehber hemşire tayin edilmiş ise katılımcının uygulama değerlendirme puanı her bir klinik rehber hemşirenin ayrı ayrı değerlendirme yapması neticesinde belirlenir ve her bir katılımcı için tek form doldurulur. Her bir katılımcı için ayrı doldurulan formlar değerlendirme tamamlandıktan sonra klinik rehber hemşireler tarafından imzalanır ve program sorumlusuna teslim edilir.
12. Eğitime kesintisiz devam esas olup uygulama eğitimine devam zorunludur. Yasal mazereti nedeniyle uygulama eğitiminin en fazla %10'nuna katılamayanlar eğitime katılmadıkları süreyi tamamlamadıkları sürece sertifika sınavına alınmaz. Teorik eğitime ise yasal bir mazeret nedeniyle en fazla %10 devamsızlık yapılabilir.
13. Eğitim dokümanları, ulusal ve uluslararası literatür (özellikle yoğun bakım ile ilgili rehberler) doğrultusunda güncellenir.
14. Eğitim programı Ek 3'deki standart değerlendirme formları doğrultusunda değerlendirilir.
15. Eğitim programında aşağıdaki öğretim ve öğrenme, strateji, yöntem ve teknikler uygulanır:
 - Sözlü anlatım
 - Video ile öğretim
 - Küçük grup çalışmaları
 - Uygulamaları göstererek yaptırma
 - Soru-cevap ile aktif tartışma
 - Simülasyon
 - Klinik uygulama

6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ

Bu sertifika programına yoğun bakımda çalışan veya çalıştırılması planlanan (yoğun bakımda çalışacağını belgelemesi kaydıyla) hemşire, ebe (hemşire yetkisi almış) ve sağlık memurları (toplum sağlığı) katılabilir.

7. EĞİTİMİN MÜFREDATI

7.1. Öğrenim Hedefleri ve Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular

Programın içeriğinde yer alan konular ile her bir konuya ait öğrenim hedefleri ve süreleri aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir

Tablo 1: Programın içeriğinde yer alan konular ile her bir konuya ait öğrenim hedefleri ve süreleri

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
A-YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE TEMEL KONULAR		20
1. Yoğun Bakım/Yoğun Bakım Hemşireliği		3
a. Yoğun bakım hemşiresinin özellikleri, görev, yetki ve sorumlulukları	1. Yoğun bakım hemşiresinin niteliklerini sayar, 2. Yoğun bakım hemşiresinin rolleri listeler, 3. Yoğun bakım hemşiresinin görev sınırlarını tanımlar, 4. Yoğun bakım hemşiresinin yetkili olduğu alanları açıklar, 5. Yoğun bakım hemşiresinin sorumluluklarını sıralar.	
b. Yoğun bakım ünitelerinin özellikleri (ilgili mevzuat, fiziksel ortam ve mimari, yoğun bakım türleri, yoğun bakımların özellikleri)	1. Yoğun bakım ünitesini tanımlar, 2. Yoğun bakımların kuruluş amacını ve tarihçesini açıklar, 3. Yoğun bakım hizmetlerinin düzeylerini listeler, 4. Yoğun bakım ünitesinin yapısal standartlarıyla ilgili mevzuatı(yasal düzenlemeyi) açıklar, 5. Yoğun bakım ortamının özelliklerini açıklar, 6. Yoğun bakım türlerini sıralar.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
c. Yoğun bakımda ekip çalışması ve işbirliği	1. Ekip çalışmasını tanımlar, 2. Yoğun bakımda ekip çalışmasının önemini savunur, 3. Hasta sorunları doğrultusunda ekibe katılacak üyeye karar vermede rol alır, 4. Her bir ekip üyesinin görev sınırını açıklar, 5. Ekip üyeleri arasındaki iletişimin önemini tartışır 6. Hasta gereksinimleri doğrultusunda ilgili ekip üyeleriyle işbirliği içinde çalışır, 7. Hastaların tanı, izlem, tedavi ve bakım sonuçlarını yorumlar ve ekip üyeleri ile tartışır, 8. Bir sonraki vardiyadaki hemşirelere hastasıyla ilgili bilgileri kapsamlı şekilde rapor eder, 9. Hastanın transfer edileceği birim hemşirelerine hastasıyla ilgili bilgileri kapsamlı şekilde iletir.	
2. Yoğun Bakımda Etik ve Yasal Durumlar		3
a. Etik ilkeler, ikilemler ve etik karar verme	1. Etik ilkeleri tanımlar, 2. Etik ilkeler doğrultusunda bakım vermenin önemini açıklar, 3. Etik ilkeler doğrultusunda bakım verir, 4. Yoğun bakımda karşılaşılan etik ikilemleri sıralar, 5. Etik karar vermenin önemini tartışır, 6. Etik karar verme süreci aşamalarını listeler, 7. Etik sorunların çözümünde etik değerlere dayalı karar verme süreçlerini kullanır, 8. Kararlara hasta ve ailesinin katılımını destekler.	
b. Türk ceza kanunu ve yoğun bakım hemşireleri ne yansıması	1. Türk Ceza Kanunun(TCK) yoğun bakım çalışanlarını ilgilendiren maddelerini açıklar, 2. Hasta haklarını sayar, 3. TCK maddeleri ve Hasta hakları doğrultusunda bakım verir, 4. Hastaya uygulayacağı hemşirelik girişimlerinin, neden yapıldığı, girişimlerle ilgili alternatifleri ve bu girişimlerin olası riskleri hakkında hasta ve yakınlarını bilgilendirir, 5. Yoğun bakımda rıza gösterme ve vasilik konularını açıklar.	
c. Yoğun bakımda palyatif bakım	1. Palyatif bakımı ve kapsamını tanımlar, 2. Yoğun bakımda palyatif bakımın amaçlarını açıklar, 3. Palyatif bakım ilkelerini sıralar, 4. Palyatif bakım ilkeleri doğrultusunda bakım verir.	
3. Yoğun Bakım Hasta ve Ailesine Psikososyal Yaklaşım		4
a. Yoğun bakımda strese neden olan faktörler	1. Yoğun bakımda stres yaratan faktörleri listeler, 2. Çevresel stresörlerin olumsuz etkilerini önleyici yaklaşımların önemini tartışır, 3. İyileştirici çevrenin faydalarını sıralar Stresörleri azaltıcı ve hasta stresini yatıştırıcı yaklaşımları açıklar (güven verici yaklaşım hasta ve yakınlarının bilgilendirilmesi, ortamdaki stresörleri azaltmak, sedasyon uygulamaları), 4. İyileştirici bir yoğun bakım ortamı oluşturma stratejilerini açıklar.	
b. Yoğun Bakım Ortamının Hasta ve Yakınları Üzerine Etkisi	1. İyileştirici bir yoğun bakım ortamı oluşturma ortamının önemini savunur, 2. Yoğun bakım ortamları ile diğer servisler arasındaki farklılıkları sayar, 3. Yoğun bakım ortamının hastalar üzerindeki olumsuz etkilerini açıklar, 4. Yoğun bakım ortamının hasta yakınları üzerindeki olumsuz etkilerini sayar, 5. Yoğun bakım ortamının olumsuz etkileriyle başa çıkma yollarını sıralar 6. Hasta yakınlarının endişelerini azaltıcı girişimleri sıralar ve uygular 7. Ortamdan kaynaklanan olumsuz etkilerle başa çıkma konusunda hasta ve yakınlarını destekler.	
c. Yoğun Bakımda Hasta ve aile merkezli Bakım	1. Hasta merkezli ve bütüncü yaklaşımın önemini açıklar, 2. Aile merkezli bakımı tanımlar, 3. Gerektiğinde hasta ailesini bakıma katar, 4. Ailenin gereksinimlerini açıklar, 5. Hasta ailesi için sakin bir ortam ayarlamanın, bilgilendirme ve iletişim kurmanın ve hasta ziyaretlerini organize etmenin önemini açıklar.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
ç. Spiritüel bakım	1. Spiritüaliteyi ve spiritüalizme ile ilgili kavramları tanımlar (spiritüel kriz, spiritüel distres, iyi ölüm), 2. Yoğun bakımda spiritüel bakımın önemini tartışır, 3. Spiritüel değerleri sıralar, 4. Spiritüel bakım stratejilerini açıklar, 5. Hasta ve yakınlarını manevi/spiritüel yönden destekler.	
4. Kalite ve Güvenlik Kavramları		4
a. Hasta güvenliği	1. Hasta güvenliği kavramını tanımlar, 2. Hasta güvenliği sisteminin önemini açıklar.	
1) Yoğun bakımda sık görülen hataların, önlenmesine yönelik girişimler ve raporlama sistemleri	1. Tıbbi hata kavramını açıklar, 2. Tıbbi hataları sınıflandırır, 3. Tıbbi hataların nedenlerini tartışır, 4. Hataların önlenmesine yönelik hasta güvenliği ilkelerini sıralar, 5. Hasta güvenliğini iyileştirici ve tıbbi hataları önleyici girişimleri sıralar, 6. Hasta güvenliği ilkeleri doğrultusunda bakım verir.	
2) Hasta güvenliği kültürünün geliştirilmesi	1. Yoğun bakımda hasta güvenliği kültürünün geliştirilmesinin önemini fark eder, 2. Hasta güvenliği kültürünü iyileştirme/geliştirme stratejilerini açıklar.	
3) Kimlik doğrulama	1. Kritik işlemler öncesinde hasta kimliğini doğrulamanın önemini fark eder, 2. Hasta kimliği doğrulamasının zorunlu olduğu klinik uygulamaları sıralar, 3. Kol bandı uygulamalarını açıklar, 4. Doğru kimliklendirme için kimlik tanımlayıcılarını listeler, 5. Kimlik doğrulama sırasında hasta ve yakınları ve diğer çalışanlarla güven verici iletişim kurar.	
4) Bası yarası riskinin belirlenmesi ve önlenmesi	1. Bası yarası gelişebilecek riskli hasta gruplarını açıklar, 2. Bası yarası gelişimi yönünden hastayı değerlendirir ve izler, 3. Bası yarasının gelişimini önleyici girişimleri sıralar ve uygular.	
5) Düşme riskinin belirlenmesi ve önlenmesi	1. Yoğun bakımda hasta düşme nedenlerini sıralar, 2. Skalalar aracılığıyla hastanın düşme riskini değerlendirir, 3. Gerekli önlemleri alır, 4. Hasta düşmelerini kayıt ve rapor eder.	
6) Nöbet değişimleri ve üniteler/kurumlar arası bakım ve sorumluluk devrinin/tesliminin sağlanması	1. Nöbet tesliminin hasta başında kapsamlı bir şekilde yazılı ve sözlü olarak yapmanın önemini tartışır, 2. Nöbetlerde yüksek riskli ilaçların sorumluluğunu almanın önemine inanır, 3. Birimler arası ve kurum dışına nakillerde iletişim güvenliğini sağlayıcı yaklaşımları açıklar, 4. Bakım verirken bu yaklaşımlar doğrultusunda çalışır, 5. Kayıt ve rapor edeceği kritik durumları tanımlar.	
7) Kan ve kan bileşenlerinin verilmesi	1. Kan ve kan ürünlerinin hastaya uygulanması sürecinde alınacak güvenlik önlemlerini açıklar, 2. Kan ve kan ürünlerini hastaya güvenli bir şekilde uygular.	
8) Yüksek riskli ilaçların hazırlanması ve ilaçların verilmesi	1. Yüksek riskli ilaçların isimlerini sıralar, 2. Riskli hasta gruplarını sayar, 3. Yüksek riskli ilaçlarla ilgili riskleri listeler, 4. İlaç yönetim süreci güvenliğine katkı sağlar (hasta adına ilaç temini, saklanması, ilacın uygulanıp, etkisinin izlenmesi), 5. Hastayla ilgili ilaç istemlerini hekimden eksiksiz, doğru ve yazılı olarak alır, 6. Yüksek riskli ilaçları ilaç güvenliği ilkeleri doğrultusunda uygular ve rapor eder (8 doğru ilkesi), 7. Yüksek riskli ilaçlarla ilgili istemlerin alınmasında güvenlik ilkelerine uygun davranır (KAC girişi).	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
9) İlaç uyumunun (medication reconciliation)de değerlendirilmesi	- Yoğun bakıma kabulde hastanın kullandığı ilaçlarla ilgili hasta ve yakınlarından anamnez alır, - Kabul öncesi alınan ilaçlarla yoğun bakımda kullanılan ilaçların etkileşimlerini (ilaç-ilaç, ilaç-besin etkileşimleri) ekip üyeleri ile değerlendirir, - İlaç uyumsuzluklarının oluşabileceği durumları açıklar, - İlaç uyumsuzluklarını önleyecek şekilde tedavinin düzenlenmesine katkı sağlar, - İlaç uyumsuzlukları yönünden hastayı izler ve uyumsuzlukları rapor eder.	
10) Beslenme riskinin değerlendirilmesi ve önlenmesi	- Beslenme riski yönünden hastayı değerlendirir, - Hastanın hekimi ve diyetisyenle birlikte alternatif beslenme düzeni ve yollarını arar, - Uygun şekilde hastanın beslenmesini sürdürür, - Beslenme yönünden hastayı izler.	
11) İletişim güvenliğinin (veri kaydı, sözlü ve yazılı raporlama sistemleri) sağlanması	- Hasta bilgilerinin gizliliği ve güvenliğini sağlar, - Hastanın genel durumundaki sapmaları ekip üyelerine rapor eder, - Hastayla ilgili verileri ve izlemelerini doğru, kapsamlı, zamanında ve doğru kişiye sözlü ve yazılı şekilde rapor eder, - Telefonla veya sözel order alabileceği durumları açıklar, - Kurumda kullanılan kısaltmaları ve bunların anlamlarını açıklar.	
12) Ajitasyon, depresyon, deliryum riskinin değerlendirilmesi ve önlenmesi	- Yoğun bakımda olmaya ve hastalığa bağlı hastada oluşabilecek duygusal tepkileri sıralar, - Bakım verdiği hastada ajitasyon, depresyon ve deliryum gelişme riskini değerlendirir, - Hasta güvenliğine yönelik gerekli önlemleri alır.	
13) Fiziksel Kısıtlama/Tespit ilkeleri	- Fiziksel kısıtlama gereken hastaları listeler, - Fiziksel tespit kararı için hasta yakınları ve ekip üyeleriyle işbirliği yapar, - Kurum politikası doğrultusunda fiziksel tespiti güvenli ve uygun bir şekilde hastaya uygular, - Hasta güvenliği ilkeleri yönünden hastayı izler.	
14) Güvenli cerrahi uygulamalar	- Cerrahi uygulamalarla ilgili hataları sıralar, - Cerrahi uygulama için hastayı ameliyathaneye teslim eder ve teslim alırken uyulacak cerrahi güvenlik önlemlerini listeler.(hasta kimliğinin doğrulanması), - Bu önlemler doğrultusunda bakım verir, - Güvenlik ilkeleri doğrultusunda yazılı ve sözlü iletişim kurar, - Doğru taraf, doğru hasta, doğru prosedür cerrahisinin sağlanmasına katkıda bulunur.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
b. Çalışan güvenliği (Yoğun bakım hemşiresinin karşılaştığı mesleki riskler; bel fıtığı, uyku düzensizliği, varisler, kesici delici alet yaralanmaları, elektromanyetik alanlar, elektrik kaçağı, enfeksiyona maruziyet, radyasyon, stres, tükenme vb gibi)	1. Yoğun bakım hemşiresinin karşılaştığı mesleki riskleri sıralar, 2. Bu riskleri önleyici girişimlerde bulunmanın önemini tartışır, 3. Bu riskleri önlemeye yönelik kurumsal çalışmalara katkı sağlar, 4. Hastaya bakım verirken vücut mekaniğine uygun şekilde hareket etmenin önemini fark eder, 5. Bakım verirken vücut mekaniğine uygun davranır, 6. Bel fıtığını önleyici girişimleri uygular, 7. Yardımcı destek aparatlar kullanır, 8. Kendi biyolojik ritmini tanımlar, 9. Çalışma yaşamının buna göre düzenlenmesini sağlar, 10. Uyku düzensizliğini önleyici girişimleri uygular, 11. Varis oluşumu yönünden kendini değerlendirir, 12. Varis oluşmasını önleyici girişimlerde bulunur, 13. Çalışırken, kesici – delici alet yaralanmalarına ilişkin gerekli önlemleri alır, 14. Elektro-manyetik alanlarda çalışırken alması gereken önlemleri açıklar, 15. Çalışma ortamındaki radyasyondan korunma yollarını listeler 16. Koruyucu araç-gereçleri kullanır, 17. Çalışma ortamından kaynaklanan stres belirtilerini tanıır, 18. İş yeri stresıyla başa çıkma yöntemlerini sayar ve bu yöntemleri kullanır, 19. Tükenmişlikle ilgili belirtileri açıklar, 20. Tükenmişliği önlemenin yollarını sıralar, 21. Bu girişimleri uygular.	
5. Yoğun Bakımda Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesi		6
a. Dirençli mikroorganizmalar (vankomisine dirençli metisiline dirençli, staphylococcus aureus, klebsiella vb)	1. Yoğun bakımda sık karşılaşılan dirençli mikroorganizmaları açıklar, 2. Yoğun bakımda sık karşılaşılan dirençli mikroorganizmalara yönelik alınacak önlemleri tartışır.	
b. Yoğun bakımda alet ilişkili sağlık bakımı enfeksiyonları (ventilatör ilişkili durumlar, periferik ve santral katater ilişkili kan dolaşımı enfeksiyonları, üriner katater ilişkili enfeksiyonlar gibi)	1. Yoğun bakımda alet ilişkili enfeksiyonları sayar, 2. Yoğun bakımda alet ilişkili enfeksiyonları önlemenin önemini tartışır, 3. Ventilator ilişkili pnömoniye tanımlar, 4. Damar içi katater ilişkili enfeksiyonlarını tanımlar, 5. Katater ilişkili üriner enfeksiyonları tanımlar, 6. Yoğun bakımda alet ilişkili enfeksiyonlarda paket önlemleri uygular.	
c. Yoğun bakımda enfeksiyon kontrolünde standart önlemler (el hijyeni, eldiven, maske gözlük kullanımı), genişletilmiş önlemler (temas önlemleri, damlacık ve solunum yoluyla bulaşan hastalıklara yönelik önlemler, koruyucu önlemler)	1. Yoğun bakımda enfeksiyon kontrolünde uygulanan önlemleri sayar, 2. Yoğun bakımda enfeksiyon kontrol önlemlerinin önemini tartışır, 3. Yoğun bakımda yeterli hemşire ve sağlık personeli sayısının enfeksiyon kontrolü ile ilişkisini tartışır, 4. Yoğun bakımda enfeksiyon kontrolü ile eğitimin ilişkisini tartışır, 5. Yoğun bakımda enfeksiyon kontrolünde el yıkamanın önemini açıklar, 6. Yoğun bakımda sürveyans yapmanın önemini açıklar, 7. Yoğun bakımda izolasyon önlemlerinin tipi ve kurallarını sayar, 8. Yoğun bakımda araç-gereç ve çevre dezenfeksiyon kurallarını sayar, 9. Yoğun bakımda araç-gereç ve çevre dezenfeksiyon kurallarını uygular, 10. Yoğun bakımda antibiyotik kullanımı ve kontrolü kurallarını sayar, 11. Yoğun bakımda antibiyotik kullanımı ve kontrolünün önemini tartışır, 12. Yoğun bakımda invaziv girişimlere yönelik alınacak önlemleri açıklar.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
ç Mikrobiyolojik örnek alma yöntemleri	1. Mikrobiyolojik örnek alma yöntemlerini açıklar, 2. Mikrobiyolojik örnekleri teknığe uygun alır.	
d. Asepsi ve Antisepsi ilkeleri (Dezenfeksiyon, sterilizasyon gibi)	1. Asepsi ve Antisepsi ilkelerini sayar, 2. Yoğun bakımda dezenfeksiyon ve sterilizasyon kurallarını sayar, 3. Yoğun bakımda kurallara göre dezenfeksiyon ve sterilizasyon uygular.	
e. Atık yönetimi	1. Atık yönetiminin önemini tartışır, 2. Atık yönetimi ile ilgili kuralları açıklar, 3. Yoğun bakımda atıkları kurallara uygun yok edilmesini sağlar.	
B. YOĞUN BAKIMDA KAPSAMLI HASTA İZLEMİ		14
1. Kritik hastanın özellikleri ve değerlendirilmesi	1. Kritik hastanın özelliklerini sıralar, 2. Kritik hastayı sistematik olarak değerlendirir.	
2. Hasta kabulü ilkeleri	1. Hasta kabulü ilkelerini sıralar, 2. Yoğun bakıma hasta kabulü yapar.	
3. Hastanın monitörize edilmesi ilkeleri	1. Hasta monitörizasyonu amaçlarını sıralar, 2. Her bir izlem parametresi için gerekli araç-gereçleri listeler, 3. Hastayı uygun şekilde monitöre bağlar.	
4. Derivasyonlar, 12 derivasyonlu normal EKG analizi	1. 12 Derivasyonlu EKG'nin önemini açıklar, 2. Her bir derivasyonu tanımlar, 3. 12 derivasyonlu EKG çekimi yapar.	
5. Vücut sıcaklığının izlenmesi	1. Vücut sıcaklığı izleminin önemini açıklar, 2. Vücut sıcaklığı izlem yöntemlerini sıralar (aksiller, rektal, foley kateter gibi), 3. Vücut sıcaklığı alt ve üst sınırlarını tanımlar, 4. Monitörden vücut sıcaklığı izlemi yapar.	
6. Solunumun izlenmesi	1. Solunum izleminin önemini açıklar, 2. Solunum sayısı, derinliği ve ritmi için normal değerleri tanımlar, 3. Monitörden solunum izlemi yapar.	
7. Oksijen satürasyonunun izlenmesi (sPO ₂ ölçümü ve takibi)	1. Oksijen satürasyonu izleminin önemini tartışır, 2. Oksijen satürasyonu için normal değerli tanımlar, 3. Oksijen satürasyon probunu uygun şekilde takar, 4. Monitörden oksijen satürasyonu izler.	
8. Parsiyel end-tidal karbondioksit (pETCO ₂) basıncının izlenmesi	1. Parsiyel end-tidal karbondioksit basıncı izleminin önemini tartışır, 2. Parsiyel end-tidal karbondioksit basıncı için normal değerli tanımlar, 3. Monitörden parsiyel end-tidal karbondioksit basıncı izler.	
9. Bilinci açık ve bilinci kapalı hastalarda ağrı değerlendirmesi ve takibi	1. Bilinci açık hastalarda ağrı izleminin önemini tartışır, 2. Bilinci açık hastalarda ağrıya neden olan durumları tanımlar, 3. Bilinci açık hastalarda ağrı izleminde kullanılan ölçekleri sıralar, 4. Bilinci açık hastalarda ağrı izlemi yapar, 5. Bilinci kapalı/ağrısını sözel olarak ifade edemeyen hastalarda ağrı değerlendirmenin önemini açıklar, 6. Bilinci kapalı/ağrısını sözel olarak ifade edemeyen hastalarda ağrı değerlendirmede kullanılan ağrı davranışları ölçeğinin özelliklerini sıralar, 7. Bilinci kapalı/ağrısını sözel olarak ifade edemeyen hastalarda ağrıya neden olan durumları sıralar, 8. Bilinci kapalı/ağrısını sözel olarak ifade edemeyen hastalarda ağrı izlemini yapar.	
10. Nörolojik izlem (Glaskow koma skalası, inme skalası vb)	1. Nörolojik izlem ölçek kullanmanın önemini tartışır, 2. Ölçek alt parametreleri ve toplamının değerlendirilmesini açıklar, 3. Ölçekleri doğru şekilde kullanır.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
11. Hemodinamik izlem		
a. İnvazif arter kan basıncı izlemi	1. İnvazif yöntemle arter kan basıncı izleminin önemini tartışır, 2. İnvazif yöntemle arter kateteri izlemi için endike durumları listeler, 3. Arter kateteri takılması için gerekli malzemeleri sıralar, 4. Arter kateteri ile invazif kan basıncı izlemi için basınç kitini (basınç torbası, transdüser, uzatma tüpleri gibi) hazırlar, 5. Arter kateteri takılmasına yardım eder, 6. Monitörden arter basınç izlemini yapar, 7. Arter kan basıncı (sistolik, diyastolik ve ortalama arter kan basıncı) normal değerlerini tanımlar, 8. Arter kateterinin bakımını yapar, 9. Arter kateterinden kan gazı örneği alır.	
b. Santral venöz basınç izlemi	1. SVB izleminin önemini tartışır, 2. SVB izlemi için endike durumları listeler, 3. SVB kateteri takılması için gerekli malzemeleri sıralar, 4. SVB kateteri ile SVB izlemi için basınç kitini (basınç torbası, transdüser, uzatma tüpleri gibi) hazırlar, 5. SVB kateteri takılmasına yardım eder, 6. Monitörden SVB izlemini yapar, 7. SVB, normal değerlerini tanımlar, 8. SVB kateterinin bakımını yapar.	
c. Pulmoner arter kateteri ile hemodinamik izlem (sağ ventrikül basıncı, pulmoner arter basıncı, pulmoner arter tıkalı basıncı, kardiyak debi ölçümü)	1. Pulmoner arter kateteri takılması gereken durumları sıralar, 2. Pulmoner arter kateteri ile izlenen basınçları (Sağ atriyum basıncı, sağ ventrikül basıncı, pulmoner arter basıncı, pulmoner arter tıkalı basıncı) sıralar, 3. Pulmoner arter kateteri takılması için gerekli malzemeleri sıralar, 4. Pulmoner arter kateteri ile basınçların için basınç kitini (basınç torbası, transdüser, uzatma tüpleri gibi) hazırlar, 5. Pulmoner arter kateteri takılmasına yardım eder, 6. Monitörden tüm basınçları izler, 7. Her bir basınç için normal değerleri tanımlar, 8. Pulmoner arter kateteri bakımını yapar.	
ç. Noninvazif yöntemlerle hemodinamik izlem	1. Non invazif yöntemle hemodinamik izlemin önemini tartışır, 2. Non invazif hemodinamik izlem yöntemlerini sıralar.	
12. Mobilizasyon ilkeleri	1. Mobilizasyonun önemini tartışır, 2. Mobilizasyonun yararlarını sıralar, 3. Hastayı uygun şekilde mobilize eder.	
13. Yoğun bakımda sık kullanılan hasta izlem formları (24 saatlik çarşaf form, hemşirelik süreci formları vb)	1. Kullanılan tüm formları sıralar, 2. Formlardaki tüm izlem parametrelerini tanımlar, 3. Formları doğru şekilde kullanır.	
C. KARDİYOYASKÜLER SİSTEM HASTALIKLARI VE BAKIMI		15
1. Kardiyovasküler sistemin değerlendirilmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	1. Kardiyovasküler sistemin değerlendirilmesi için öykü alır, 2. Kardiyovasküler risk faktörlerini sıralar, 3. Kardiyovasküler risk faktörlerinin doğru şekilde saptanmasının önemini tartışır, 4. Kardiyovasküler hastalıkların tanılanmasında kullanılan yöntemleri sıralar, 5. Kardiyovasküler hastalığı olan hastanın fizik muayenesini yapar.	
2. Akut koroner sendromlar ve bakımı (kararsız anjina pectoris, ST segment elevasyonlu miyokard infarktüsü (MI), ST segment elevasyonsuz MI, akut ani iskemik ölüm)	1. Dünyada ve ülkemizde akut koroner sendromların sıklığını ve önemini tartışır, 2. Akut koroner sendromların patofizyolojini açıklar, 3. Akut koroner sendromların sınıflamasını yapar, 4. Akut koroner sendromların tanısında kullanılan öykü, fizik muayene ve EKG bulgularını yorumlar, 5. Akut koroner sendromların tedavisini açıklar, 6. Akut koroner sendromlu hastanın bakımını yapar.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
3. Ritm ve ileti bozuklukları		
a. Sinüs ritmi ve sinoatriyal düğümünden kaynaklanan aritmiler ve tedavisi	1. Sinüs ritminin özelliklerini tanımlar, 2. Sinüs düğümünden kaynaklanan aritmileri sıralar, 3. Sinüs düğümünden kaynaklanan aritmilerin EKG özelliklerini tanımlar, 4. Sinüs düğümünden kaynaklanan aritmilerin olası nedenlerini sıralar, 5. Sinüs düğümünden kaynaklanan aritmilerin tedavisini açıklar.	
b. Atriyoventriküler kavşaktan kaynaklanan aritmiler ve tedavisi	1. AV kavşaktan kaynaklanan aritmileri sıralar, 2. AV kavşak ritminin EKG özelliklerini tanımlar, 3. AV Kavşaktan kaynaklanan aritmilerin olası nedenlerini sıralar, 4. AV kavşaktan kaynaklanan aritmilerin tedavisini açıklar.	
c. Atriyumdan kaynaklanan aritmiler ve tedavisi	1. Atriyumdan kaynaklanan aritmileri sıralar, 2. Atriyumdan kaynaklanan aritmilerin EKG özelliklerini tanımlar, 3. Atriyumdan kaynaklanan aritmilerin olası nedenlerini sıralar, 4. atriyumdan kaynaklanan aritmilerin tedavisini açıklar.	
ç. Ventrikülden kaynaklanan aritmiler ve tedavisi	1. Ventrikülden kaynaklanan aritmileri sıralar, 2. Ventrikülden kaynaklanan aritmilerin EKG özelliklerini tanımlar, 3. Ventrikülden kaynaklanan aritmilerin olası nedenlerini sıralar, 4. Ventrikülden kaynaklanan aritmilerin tedavisini açıklar.	
d. AV Bloklar ve tedavisi	1. AV blokları derecesine göre sıralar, 2. AV blokların blok derecesine EKG özelliklerini tanımlar, 3. AV blokların blok derecesine göre olası nedenlerini sıralar, 4. AV blokların blok derecesine göre tedavisini açıklar.	
4. Kalp yetersizliği	1. Dünyada ve ülkemizde kalp yetersizliğinin sıklığını ve önemini tartışır, 2. Kalp yetersizliğinin patofizyolojini açıklar, 3. Kalp yetersizliğinin sınıflamasını açıklar, 4. Kalp yetersizliğinin tanısında kullanılan öykü, fizik muayene ve diğer tanı yöntemlerini tartışır, 5. Kalp yetersizliğinin belirti ve bulgularını açıklar, 6. Kalp yetersizliğinin tedavisini tartışır, 7. Kalp yetersizliği olan hastanın bakımını yapar.	
5. Pulmoner hipertansiyon	1. Dünyada ve ülkemizde pulmoner hipertansiyon sıklığını ve önemini tartışır, 2. Pulmoner hipertansiyonun patofizyolojini açıklar, 3. Pulmoner hipertansiyon tanısında kullanılan öykü, fizik muayene ve diğer tanı yöntemlerini tartışır, 4. Pulmoner hipertansiyon belirti ve bulgularını açıklar, 5. Pulmoner hipertansiyon tedavisini tartışır, 6. Pulmoner hipertansiyonu olan hastanın bakımını yapar.	
6. Venöz tromboembolizm	1. Venöz tromboembolizmin önemini tanımlar, 2. Venöz tromboembolizmin olası nedenlerini sıralar, 3. Venöz tromboembolizmde tedavi yaklaşımlarını tartışır, 4. Venöz tromboembolizmin önlenmesi için gerekli yaklaşımları sıralar.	
7. Hipertansif kriz	1. Dünyada ve ülkemizde hipertansiyon sıklığını ve önemini tartışır, 2. Hipertansiyonun patofizyolojini açıklar, 3. Hipertansiyon tanısında kullanılan öykü, fizik muayene ve diğer tanı yöntemlerini tartışır, 4. Hipertansiyon belirti ve bulgularını açıklar, 5. Hipertansiyona bağlı hedef organ hasarlarını tanımlar, 6. Hipertansiyon tedavisini tartışır, 7. Hipertansiyonu olan hastanın bakımını yapar.	
8. Anjiyografi ve kalp kateterizasyonu öncesi, sırası ve sonrası izlem	1. Anjiyografi ve kalp kateterizasyonu endikasyonlarını sıralar, 2. Anjiyografi ve kalp kateterizasyonu öncesi hasta eğitiminin içeriğini tanımlar, 3. Anjiyografi ve kalp kateterizasyonu sırasında hasta izlemini yapar, 4. Anjiyografi ve kalp kateterizasyonu sonrası hasta izlemini yapar.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
9. Perkutan transluminal koroner anjiyoplasti ve hasta izlemi	1. Perkutan transluminal koroner anjiyoplasti endikasyonlarını sıralar, 2. Perkutan transluminal koroner anjiyoplasti öncesi hasta eğitiminin içeriğini tanımlar, 3. Perkutan transluminal koroner anjiyoplasti sırasında ve sonrasında hasta izlemini yapar.	
10. Açık kalp cerrahisi ve bakımı (koroner arter bypass, kapak ameliyatlari, anevrizma onarımlari gibi)	1. Açık kalp cerrahisi endikasyonlarını sıralar, 2. Açık kalp cerrahisi öncesi hasta eğitiminin içeriğini tanımlar, 3. Açık kalp cerrahisi sonrası hasta izlemini yapar.	
11. İntraaortik balon pompası takılı olan hastanın izlemi	1. İntraaortik balon pompası takılı olan endikasyonlarını sıralar, 2. İntraaortik balon pompası takılı olan hastanın izlemini yapar.	
C. TEMEL VE İLERİ YAŞAM DESTEĞİ		12
1. Temel Yaşam Desteği (TYD)	1. Kalp-solunum durmasına yol açan nedenleri tanımlar, 2. Akut koroner sendromların risk faktörlerini sıralar, 3. Kalp akciğer canlandırmasına (KAC)'ye başlama zamanını ve önemini tartışır, 4. Yetişkin, çocuk ve bebeğe doğru ve etkin şekilde KAC yapar, 5. Yabancı cisim ile havayolu tıkanmasının risk faktörlerini sıralar, 6. Yabancı cisim ile hava yolu tıkanıklığının belirti ve bulgularını tanımlar, 7. Yabancı cisim ile havayolu tıkanan bilinçli ve bilinçsiz yetişkin, çocuk ve bebeğe doğru ve etkin şekilde müdahale eder, 8. Güvenli şekilde otomatik defibrilatör kullanır.	
2. İleri Yaşam Desteği (IYD)		
a. İleri Yaşam Desteği ekibi ve algoritmalar	1. İleri yaşam desteğini tanımlar, 2. İleri yaşam desteği ekibini sıralar, 3. İleri yaşam desteği ekibindeki görev dağılımını açıklar, 4. Erişkin İYD akış çizelgesini açıklar, 5. Diğer akış çizelgelerini (taşikardilerde, nabızsız elektriksel aktivite, bradikardi gibi) açıklar, 6. İYD ekibinde yer alır, 7. İYD ile ilgili kayıtları uygun şekilde tutar.	
b. Özel durumlarda İYD (gebelikte, zehirlenmelerde, inmeler ve donmalarda)	1. Gebelikte İYD ilkelerini tartışır, 2. Zehirlenmelerde İYD ilkelerini sıralar, 3. İnmeli hastaya yaklaşımda farklılıkları tanımlar, 4. Donmalarda İYD ilkelerini sıralar.	
c. Akut koroner sendromlar	1. Akut koroner sendromlarda İYD yaklaşımını tartışır.	
d. Resüstasyon sonrası bakım	1. Resüstasyon sonrası bakımın önemini tanımlar, 2. Resüstasyon sonrası bakımın ana ilkelerini sıralar, 3. Resüstasyon sonrası uygun şekilde hasta izlemi yapar.	
3. Aritmilerde ve İYD'de kullanılan ilaçlar ve ilaç hesaplamaları	1. İYD sırasında kullanılan ilaçları listeler, 2. İYD sırasında kullanılan ilaçların dozlarını tanımlar, 3. İYD sırasında kullanılan ilaçları doğru şekilde hazırlayıp uygular, 4. İYD sırasında kullanılan ilaçların yan etkilerini tanımlar.	
4. İYD sırasında ve aritmilerde ilaç dışı tedaviler (defibrilasyon, kardiyoversiyon ve pacemaker uygulamaları)	1. Defibrilasyonu ve kardiyoversiyonu tanımlar, 2. Defibrilasyon ve kardiyoversiyon ilkelerini sıralar, 3. Defibrilasyon ve kardiyoversiyon sırasında güvenlik önlemlerini alır, 4. Defibrilasyon ve kardiyoversiyon sonrası uygun şekilde kayıt tutar, 5. Geçici pacemaker (transvenöz ve transkütan) takılma endikasyonlarını sıralar, 6. Geçici pacemaker uygulaması için gerekli malzemeleri sayar, 7. Geçici pacemaker uygulaması için gerekli malzemeleri hazırlar, 8. Geçici pacemaker uygulamasına yardım eder, 9. Geçici pacemaker takılı olan hastanın izlemini (pacemaker modu, algısı, hızı gibi) yapar.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
5. Hava Yolu Uygulamaları		
a) Basit hava yolu açma yöntemleri	1. Hava yolu açıklığını sağlamanın ve sürdürmenin önemini tanımlar, 2. Hava yolu açma yöntemlerini doğru şekilde uygular.	
b) Güvenli hava yolu uygulamaları (balon valf maske, laringeal maske, kombi tüp kullanımı, endotrakeal entübasyon)	1. Güvenli hava yolu uygulamalarını sıralar, 2. Balon valf maske uygulamasını doğru şekilde yapar, 3. Endotrakeal entübasyon için gerekli malzemeleri sıralar, 4. Endotrakeal entübasyon için gerekli malzemeleri hazırlar, 5. Endotrakeal entübasyon uygulamasına yardım eder, 6. Laringeal maskenin özelliklerini tanımlar, 7. Laringeal maske uygulamasını doğru olarak yapar, 8. Kombi tüpün özelliklerini tanımlar, 9. Kombi tüp uygulamasını doğru olarak yapar.	
D. SOLUNUM SİSTEMİ HASTALIKLARI VE BAKIMI		16
1. Solunum sistemin değerlendirilmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	1. Solunum sistemi hastalığı olan hastada tanılama yöntemlerini sayar, 2. Solunum sistemi hastalığı olan hastanın öyküsünü alır, 3. Solunum sistemi hastalığı olan hastanın fizik muayenesini yapar.	
2. Akut solunum yetmezliği	1. Akut solunum yetmezliğini tanımlar, 2. Akut solunum yetmezliğinin klinik bulgularını sayar, 3. Akut solunum yetmezliği olan hastanın izlemi yapar, 4. Akut solunum yetmezliği olan hastanın solunumunu destekler ve hemşirelik bakımını uygular.	
3. Akut solunum zorluğu (respiratuar distres) sendromu	1. Akut respiratuar distres sendromunu tanımlar, 2. Akut respiratuar distres sendromu olan hastanın klinik bulgularını sayar, 3. Akut respiratuar distres sendromu olan hastanın izlemi yapar, 4. Akut respiratuar distres sendromu olan hastanın solunumunu destekler ve hemşirelik bakımını uygular.	
4. Status astmatikus	1. Status astmatikusu tanımlar, 2. Status astmatikus gelişen hastanın klinik özelliklerini açıklar, 3. Status astmatikus gelişen hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
5. Pulmoner emboli	1. Pulmoner emboli gelişen hastanın klinik özelliklerini açıklar, 2. Pulmoner emboli gelişen hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
6. Toraks cerrahisi sonrası hasta izlemi	1. Toraks cerrahisi sonrası hasta sorunlarını açıklar, 2. Toraks cerrahisi sonrası hasta izlemi yapar, 3. Toraks cerrahisi uygulan hastaya hemşirelik bakımı yapar.	
7. Ventilasyon ve oksijenasyon uygulamaları	1. Ventilasyon ve oksijenasyon uygulamalarını, endikasyonlarını ve komplikasyonlarını sayar.	
a) Oksijen tedavisi uygulamaları	1. Oksijen tedavi yöntemlerini sayar, 2. Oksijen tedavisi uygulama ilkelerini açıklar, 3. Oksijen tedavisinin olası komplikasyonlarını sayar, 4. Gereksinimi olan hastaya kurallara göre oksijen uygular.	
b) Hava yolu desteğinin sağlanması	1. Hava yolu açıklığının sağlanmasında kullanılan yöntemleri açıklar, 2. Hava yolu desteği için gerekli araçları sayar, 3. Hava yolu desteği sağlanan hastaya yapılacak uygulamaları destekler, 4. Hava yolu desteği sağlanan hastayı izler, 5. Hava yolu desteği sağlanan hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
c) Trakeostomi	1. Trakeostomi uygulanan hasta özelliklerini açıklar, 2. Trakeostomi uygulamaları için gerekli araçları sayar, 3. Trakeostomi uygulama komplikasyonlarını sayar, 4. Trakeostomi uygulamalarını destekler, 5. Trakeostomi uygulanan hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
ç) Trakeal aspirasyon	1. Trakeal aspirasyon endikasyonlarını sayar, 2. Trakeal aspirasyon için gerekli araçları sayar, 3. Trakeal aspirasyon uygulama kurallarını sayar, 4. Trakeal aspirasyon sırasında karşılaşılabilecek komplikasyonları sayar 5. Trakeal aspirasyon uygular.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
d) Entübasyon ve ekstübasyon	1. Entübasyon ve ekstübasyon endikasyonlarını açıklar, 2. Entübasyon ve ekstübasyon gereksinimini tartışır, 3. Entübasyon ve entübasyon sırasında karşılaşılabilecek acil durumları sayar, 4. Entübasyon ve ekstübasyon için gerekli araçları sayar, 5. Entübasyon uygulamalarını destekler, 6. Entübe hastaya hemşirelik bakımı uygular, 7. Ekstübasyon için gerekli araçları sayar, 8. Ekstübasyon uygulamalarını destekler, 9. Ekstübe hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
e) Non invazif mekanik ventilasyon	1. Non invazif mekanik ventilasyon uygulama endikasyonlarını açıklar, 2. Non invazif mekanik ventilasyon için gerekli araçları sayar, 3. Non invazif mekanik ventilasyon uygulamalarını destekler, 4. Non invazif mekanik ventilasyon uygulanan hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
f) İnvazif mekanik ventilasyon	1. İnvazif mekanik ventilasyon uygulama endikasyonlarını açıklar, 2. İnvazif mekanik ventilasyon için gerekli araçları sayar, 3. İnvazif mekanik ventilasyon uygulamalarını destekler, 4. İnvazif mekanik ventilasyon uygulanan hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
8. Arteriyel girişim	1. Arteriyel girişimin amacını açıklar, 2. Arteriyel girişim için gerekli araçları sayar, 3. Arteriyel girişim uygulama basamaklarını sayar, 4. Arteriyel girişim uygulanmasını destekler, 5. Arteriyel girişim uygulanması sonrası gerekli hemşirelik bakımını uygular ve girişim bölgesini izler.	
9. Göğüs travmaları (Pnomotoraks, hemotoraks, hidrotoraks, şilotoraks vb.)	1. Göğüs travmalarının türlerini sayar, 2. Göğüs travmalarının özelliklerini açıklar, 3. Göğüs travmalarında hemşirelik yaklaşımını açıklar, 4. Göğüs travması olan hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
10. Göğüs tüpü ve kapalı drenaj sisteminin kurulması	1. Göğüs tüpü ve kapalı drenaj sisteminin uygulanma amacı açıklar, 2. Göğüs tüpü ve kapalı drenaj sisteminin uygulanma basamaklarını sayar, 3. Göğüs tüpü ve kapalı drenaj sisteminin uygulamasını destekler, 4. Göğüs tüpü ve kapalı drenaj sistemi olan hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
11. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu (ECMO)	1. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonun amacını açıklar, 2. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonun uygulama basamaklarını sayar, 3. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu komplikasyonlarını sayar, 4. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu uygulanan hastayı izler, 5. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu uygulamasını destekler, 6. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu uygulanan hastanın hemşirelik bakımını gerçekleştirir, 7. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu sonlandırmada gerekli hemşirelik bakımlarını uygular.	
12. Asit baz dengesinin sürdürülmesi ve arter kan gazlarının yorumlanması	1. Asit baz dengesinin sürdürülmesinin önemini açıklar, 2. Asit baz dengesizliği olan hastayı izler, 3. Asit baz dengesizliği olan hastaya hemşirelik bakımı uygular, 4. Arter kan gazı örneklem alma basamaklarını sayar, 5. Arter kan gazı sonuçlarını tartışır.	
E. SİNİR SİSTEMİ HASTALIKLARI VE BAKIMI		8
1. Sinir sisteminin değerlendirilmesi ve izlenmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	1. Sinir sistemi hastalığı olan hastada tanılama yöntemlerini açıklar, 2. Sinir sistemi hastalığı olan hastanın fizik muayenesini yapar, 3. Sinir sistemi hastalığı olan hastanın tanılamasını destekler.	
2. Akut inmeler	1. Akut inmeleri açıklar, 2. Akut inme gelişen hastanın kliniğini açıklar, 3. Akut inme gelişen hastayı izler, 4. Akut inme gelişen hastaya hemşirelik bakımı uygular.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
3. Status epileptikus	1. Statusa giren epileptik hastayı tanımlar, 2. Status giren epileptik hastanın klinik bulgularını açıklar, 3. Status giren epileptik hastayı izler, 4. Status giren epileptik hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
4. Nöromusküler hastalıklar (Gullian Barre, Myastenia Graves)	1. Gullian Barre hastalığını tanımlar, 2. Gullian Barre hastalığı olan hastanın klinik durumunu açıklar, 3. Gullian Barre hastalığını olan hastayı izler, 4. Gullian Barre hastalığını olan hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
5. Kafa travmaları ve kafaiçi basıncı artma sendromu (KIBAS)	1. Kafa travması geçiren hastanın klinik özelliklerini açıklar, 2. Kafa travması geçiren hastanın hemşirelik bakımını yapar, 3. Kafaiçi basıncı artan (KIBAS) hastanın klinik bulgularını sayar, 4. Kafaiçi basıncı artan (KIBAS) hastayı izler, 5. Kafaiçi basıncı artan (KIBAS) hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
6. Komalar ve komadaki hastanın bakımı	1. Komadaki hastanın klinik özelliklerini açıklar, 2. Komadaki hastanın klinik bulgularını izler, 3. Komadaki hastada gelişebilecek komplikasyonların önemini tartışır 4. Komadaki hastada gelişebilecek komplikasyonları önlemeye yönelik girişimleri uygular, 5. Komadaki hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
7. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamalar (Anevrizma embolizasyonu, stent uygulaması ve cerrahi girişimler vb gibi)	1. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamaları tanımlar, 2. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamaların amacını açıklar, 3. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamalar için gerekli araçları sayar, 4. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamaları destekler, 5. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamalar sonrası hastayı izler, 6. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamalar yapılan hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
F. ÜRİNER SİSTEM HASTALIKLARI VE BAKIMI		4
1. Üriner sisteminin değerlendirilmesi ve izlenmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	1. Üriner sistemin değerlendirilmesi ve izlenmesi yöntemlerini sayar, 2. Üriner sistemin değerlendirilmesi ve izlenmesi yöntemlerini açıklar, 3. Üriner sistemin değerlendirilmesi ve izlenmesinde hemşirelik görevlerini uygular.	
2. Sıvı elektrolit dengesi ve dengesizlikleri	1. Sıvı elektrolit dengesi ve dengesizliklerini açıklar, 2. Sıvı elektrolit dengesi ve dengesizliklerinin önemini tartışır, 3. Sıvı elektrolit dengesi ve dengesizliklerinde hemşirelik görevlerini uygular.	
3. Akut böbrek yetmezliği	1. Akut böbrek yetmezliğini açıklar, 2. Akut böbrek yetmezliğinin önemini tartışır, 3. Akut böbrek yetmezliğinde hemşirelik görevlerini uygular.	
4. Kronik böbrek yetmezliği	1. Kronik böbrek yetmezliğini açıklar, 2. Kronik böbrek yetmezliğinin önemini tartışır, 3. Kronik böbrek yetmezliğinde hemşirelik görevlerini uygular.	
5. Renal replasman tedavileri (periton diyalizi, hemodiyaliz, hemofiltrasyon, hemodiyafiltrasyon vb)	1. Renal replasman tedavilerini tanımlar, 2. Renal replasman tedavilerini açıklar, 3. Renal replasman tedavilerini hemşirelik görevlerini uygular.	
G. GASTROİNTESTİNAL SİSTEM (GİS) HASTALIKLARI VE BAKIMI		7
1. GİS değerlendirilmesi ve izlenmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	1. GİS değerlendirilmesi ve izlenmesi yöntemlerini sayar, 2. GİS sistemin değerlendirilmesi ve izlenmesi yöntemlerini açıklar, 3. GİS değerlendirilmesi ve izlenmesinde hemşirelik görevlerini uygular.	
2. Diyabetes Mellitus ve diyabeti olan hastanın yoğun bakımda izlemi	1. Diyabetes Mellitusu tanımlar, 2. Diyabetes Mellitus ve diyabeti olan hastanın yoğun bakımda izlemini açıklar, 3. Diyabetes Mellitus ve diyabeti olan hastanın yoğun bakımda hemşirelik görevlerini uygular.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
3. Beslenme bozuklukları ve beslenme yöntemleri (enteral, parenteral, gastrostomi vb)	1. Beslenme bozuklukları ve beslenme yöntemlerini sayar, 2. Beslenme bozuklukları ve beslenme yöntemlerini açıklar, 3. Beslenme bozuklukları ve beslenme yöntemlerinde hemşirelik görevlerini uygular.	
4. Stoma bakımı	1. Stoma bakımını açıklar, 2. Stoma çeşitlerini sayar, 3. Stoma bakımında hemşirelik görevlerini uygular.	
5. GIS kanamaları	1. GIS kanamalarını açıklar, 2. GIS kanamalarında hemşirelik görevlerini uygular.	
6. Batın travmaları	1. Batın travmalarını tanımlar, 2. Batın travmalarının önemini tartışır, 3. Batın travmalarında hemşirelik görevlerini uygular.	
H. ÇOKLU SİSTEM SORUNLARI VE BAKIMI		8
1. Şok ve şokun yönetimi		
a. Hipovolemik şok	1. Hipovolemik şokun belirti ve bulgularını sıralar, 2. Tedavi ve bakım yaklaşımları açıklar, 3. Şokun sistemler üzerindeki etkisini tartışır, 4. Hastayı izler.	
b. Kardiyojenik şok	1. Kardiyojenik şokun klinik tablosunu açıklar, 2. Kardiyojenik şokta destek tedavilerin önemi fark eder, 3. Hastayı izler, 4. Şok gelişen hastaya bakım verir, 5. Optimal hasta sonuçlarını listeler.	
c. Nörojenik/spinal şok	1. Nörojenik şokun belirti ve bulgularını sıralar, 2. Tedavi ve bakım yaklaşımları açıklar, 3. Hastayı izler.	
ç. Anafilaktik şok	1. Anafilaktik şokun klinik tablosunu açıklar, 2. Acil tedavi yaklaşımlarının önemini fark eder, 3. Hasta bakım yaklaşımlarını sıralar, 4. Hastayı izler.	
d. Sepsis ve septik şok		
1) SIRS	1. Sistemik inflamatuvar yanıt sendromlu hastaların klinik belirtilerini listeler, 2. Hastanın etkin tedavisi için ilgili uzmanlarla işbirliği yapar, 3. Hastalığın sistemler üzerindeki etkisini tartışır, 4. SIRS'li hastada tedavi ve bakım yaklaşımlarını açıklar, 5. Komplikasyonlar yönünden hastayı izler.	
2) Sepsis	1. Enfeksiyon kaynağını belirlenmesine katkı sağlar, 2. Sepsis tablosundaki hastaları belirtilerini listeler, 3. Medikal izolasyon yöntemlerini uygular, 4. Bakım verirken el yıkama ilkelerine uyar, 5. Hastanın etkin tedavisi için ilgili uzmanlarla işbirliği yapar, 6. Diğer hastalara ve kendine bulaşmayı önleyici gerekli önlemleri alır, 7. Sepsisteki hastayı izler.	
3) Septik şok	1. Septik şokun belirti ve bulgularını listeler, 2. Tedavi ve bakım yaklaşımlarını açıklar, 3. Hastayı izler.	
4) Çoklu organ yetmezlikleri sendromu	1. Çoklu organ yetmezliği gelişen hastayı tanımlar, 2. Çoklu organ yetmezliği gelişen hastanın klinik belirtilerini sıralar, 3. Tanı ve izlem sonuçlarını tartışır, 4. Hastanın kompensasyon mekanizmasını destekleyen tedavi yaklaşımlarını sıralar, 5. Çoklu organ yetmezliği gelişen hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
e. Yanıklar		
1) Yanıkların sınıflandırılması	1. Yanığı alanı ve derinliğine göre sınıflandırır, 2. Hasta yanık alanı ile derinliğini değerlendirir.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
2) Yanıkların tedavisi ve izlemi	1. Acil tedaviyi uygular, 2. Yanıklı hastaya uygulanacak bakım girişimlerini listeler, 3. Yara bakım uygulamalarını açıklar, 4. Bakımı uygular, 5. Tedavinin etkinliği ve komplikasyonlar yönünden hastayı izler.	
f. Zehirlenmeler	1. Hasta ve yakınlarından zehirlenme öyküsü alır, 2. Hastayı zehirlenmenin klinik belirtileri yönünden tanırlar, 3. Acil tedavi yaklaşımlarını açıklar, 4. Zehirlenme vakalarına ilişkin hemşirelik girişimlerini uygular, 5. Komplikasyonlar yönünden hastayı izler.	
I. YOĞUN BAKIMDA ÖZEL HASTA GRUPLARI		10
1. Yaş dönemlerine göre iletişim tarzı, ilaç dozlarının ayarlanması, gelişimin izlenmesi ve güvenlik önlemleri	1. Yaş dönemi özelliklerine uygun iletişimin önemini açıklar, 2. Yaş dönemi özelliklerine uygun ilaç dozlarının ayarlanmasına yönelik kuralları açıklar, 3. Yaş dönemi özelliklerine uygun gelişimin izlenmesi ile ilgili kuralları açıklar, 4. Yaş dönemi özelliklerine uygun gelişimi izler, 5. Yaş dönemi özelliklerine uygun güvenlik önlemlerini alır.	
2. Yoğun bakımda yaşlı hastaların güvenliğinin sağlanması	1. Yoğun bakımda yaşlı hastalara yönelik güvenlik önlemlerini alır.	
a. Yaşlılık fizyolojisi ve kritik hastalık ve tedavi üzerine etkileri	1. Yaşlılık fizyolojisinin kritik hastalık ve tedavi üzerine etkilerini açıklar.	
b. Kırılgan yaşlılık kavramı (frailty)	1. Kırılgan yaşlılık kavramını açıklar.	
c. Yaşlı hastalarda güvenli ilaç kullanımı	1. Yaşlı hastalarda güvenli ilaç kullanım kurallarını açıklar.	
ç. Yaşlı hastalarda beslenme ve sıvı-elektrolit dengesinin sürdürülmesi	1. Yaşlı hastalarda beslenmenin önemini açıklar, 2. Yaşlı hastalarda sıvı-elektrolit dengesinin sürdürülmesinin önemini açıklar, 3. Yaşlı hastanın yeterli beslenmesini sağlar, 4. Yaşlı hastalarda sıvı-elektrolit dengesinin sürdürülmesini destekler.	
d. Yoğun bakımda yaşlı hastalarda uyku bozuklarının tanısı ve yönetimi	1. Yoğun bakımda yaşlı hastalarda gelişen uyku bozuklarını açıklar, 2. Yoğun bakımda yaşlı hastalarda gelişen uyku bozuklarını yönetir.	
e. Yaşlı hastalarda ağrı yönetimi	1. Yaşlı hastalarda ağrı yönetimi kurallarını sayar, 2. Yaşlı hastada ağrı değerlendirme ölçeğinin kullanılmasının önemini açıklar, 3. Yaşlı hastalarda ağrı ölçeği kullanarak ağrıyı izler, 4. Ağrısı olan yaşlı hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
f. Yaşlı hastalarda DEMANS	1. Yaşlı hastalarda demansı tanımlar, 2. Yaşlı hastalarda demansın klinik özelliklerini açıklar, 3. Demans gelişen yaşlı hastaları izler, 4. Demans gelişen yaşlı hastaya hemşirelik bakımı uygular.	
3. Yoğun Bakımda Çocuk Hasta		
a. Yoğun bakımdaki çocuğun gelişim özellikleri,	1. Yoğun bakımdaki çocuğun gelişim özelliklerini açıklar.	
b. Çocuk hastayı değerlendirme ve izleme	1. Yoğun bakımdaki çocuk hastayı değerlendirir, 2. Yoğun bakımdaki çocuk hastayı (fizyolojik ve fiziksel özellikler) izler.	
c. Oksijen uygulamaları	1. Yoğun bakımdaki çocuğa oksijen tedavisi uygulama yöntemlerini sayar, 2. Yoğun bakımdaki çocukta oksijen uygulama ilkelerini açıklar, 3. Yoğun bakımdaki çocukta oksijen uygulamalarının komplikasyonlarını sayar, 4. Gereksinimi olan hastaya kurallara göre oksijen uygular.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
d. Aspirasyon uygulamaları	1. Yoğun bakımdaki çocukta aspirasyon uygulama kurallarını sayar, 2. Aspirasyon için gerekli araçları sayar, 3. Aspirasyon işlem basamaklarını sayar, 4. İşlem basamaklarına uygun aspirasyon uygular.	
4. Yoğun bakımdaki çocuklarda sık karşılaşılan sistem hastalıkları	1. Yoğun bakımdaki çocuk hastada sık karşılaşılan sistem hastalıklarını sayar.	
a. Solunum sistemi hastalıkları (Bronşiolit, Status astimatikus)	1. Yoğun bakımdaki çocuk hastada sık karşılaşılan solunum sistemi hastalıklarını tanımlar, 2. Yoğun bakımdaki çocuk hastada sık karşılaşılan solunum sistemi hastalıklarını (Bronşiolit, Status astimatikus) açıklar, 3. Yoğun bakımda solunum sistem hastalıkları (Bronşiolit, Status astimatikus) olan çocuğun klinik bulgularını sayar, 4. Yoğun bakımda bronşiolit tanısı alan çocuk hastanın hemşirelik bakımını uygular, 5. Yoğun bakımda status astimatikus tanısı alan çocuk hastanın hemşirelik bakımını uygular.	
b. Kardiyovasküler sistem hastalıkları (Konjenital kalp defektleri, aritmiler, şoktaki çocuk, kardiyopulmoner arrest)	1. Yoğun bakımdaki çocuk hastada sık karşılaşılan kardiyovasküler sistem hastalıklarını (Konjenital kalp defektleri, aritmiler, şoktaki çocuk, kardiyopulmoner arrest) tanımlar, 2. Yoğun bakımdaki çocuk hastada sık karşılaşılan kardiyovasküler sistem hastalıklarını (Konjenital kalp defektleri, aritmiler, şoktaki çocuk, kardiyopulmoner arrest) açıklar, 3. Yoğun bakımdaki çocuk hastada sık karşılaşılan kardiyovasküler sistem hastalıklarının (Konjenital kalp defektleri, aritmiler, şoktaki çocuk, kardiyopulmoner arrest) klinik bulgularını sayar, 4. Yoğun bakımda konjenital kalp hastağı olan çocuğa hemşirelik bakımını uygular, 5. Yoğun bakımda aritmisi olan çocuğa hemşirelik bakımını uygular.	
c. Sinir sistemi (status epileptikus, menenjit, kafa travması)	1. Yoğun bakımda çocuk hastada sık karşılaşılan sinir sistemi hastalıklarını (status epileptikus, menenjit, kafa travması) açıklar, 2. Yoğun bakımda çocuk hastada sık karşılaşılan sinir sistemi hastalıklarında (status epileptikus, menenjit, kafa travması) klinik bulguları sayar, 3. Yoğun bakımda status epileptikus tanısı alan çocuk hastanın hemşirelik bakımını uygular, 4. Yoğun bakımda menenjit tanısı alan çocuk hastanın hemşirelik bakımını uygular, 5. Yoğun bakımda kafa travması tanısı alan çocuk hastanın hemşirelik bakımını uygular.	
ç. Gastrointestinal sistem (Enteral ve parenteral beslenme)	1. Yoğun bakımda gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun beslenme sorunlarını açıklar, 2. Yoğun bakımda beslenme sorunları olan çocuğun durumunu tartışır, 3. Yoğun bakımda çocuğun beslenmesi (enteral veya parenteral) için gerekli uygun yöntemi seçer, 4. Yoğun bakımda çocuğun beslenmesi (enteral veya parenteral) için gerekli araçları sayar, 5. Yoğun bakımda enteral veya parenteral beslenen çocuğu izler, 6. Yoğun bakımda enteral veya parenteral beslenen çocuğa hemşirelik bakımını uygular.	
5. Ağrı (Değerlendirme, tedavi)	1. Yoğun bakımdaki çocukta ağrı değerlendirmenin önemini tartışır, 2. Yoğun bakımdaki ağrısı olan çocukta tedavi yöntemlerini açıklar, 3. Yoğun bakımda ağrı ölçeğı kullanarak ağrıyı izler, 4. Yoğun bakımdaki ağrısı olan çocuğa hemşirelik bakımını uygular.	
6. Çocuk ve ailenin psikososyal durumu	1. Yoğun bakımın çocuk ve aileye etkisini açıklar.	
7. Aile merkezli bakım	1. Yoğun bakımdaki çocuğun bakımında aile merkezli bakımın önemini açıklar, 2. Aile merkezli bakım ilkelerini açıklar, 3. Çocuk Yoğun bakımda aileyi bakıma katar.	

Tablo 1: - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:	SÜRE (Saat)
İ. TRANSPLANTASYON		6
1. Organ bağışi ve ülkemizde organ bağışının örgütlenmesi ile organ ve doku nakli tipleri	1. Organ ve doku naklinin tarihini ve gelişimini açıklar, 2. Organ naklinde dünyada ve Türkiye’de gelinen durumu açıklar, 3. Türkiye’de organ ve doku nakli sistemi/ kurallarını anlatır, 4. Organ ve doku nakli tiplerini sayar.	
2. Donör bakımı	1. Donör bakımı ilkelerini tanımlar, 2. Donör bakımının amaçlarını açıklar, 3. Bakım sürecinde donörde oluşan değişiklikleri fark etme ve önlem alma konusunda yapılacakları tanımlar, 4. Donör bakımında kullanılan ilaç ve dozları açıklar, 5. Kadavra donörü izler ve bakımını yapar, 6. Marjinal donör kadavra vericileri tanımlar, 7. Marjinal donör değerlendirme kriterlerini sayar.	
3. Kalp transplantasyonu	1. Kalp naklinde alıcı ve verici değerlendirme/izleme kriterlerini sayar, 2. Kalp nakli uygulanan hastanın sorunlarına yönelik hemşirelik bakımı uygular.	
4. Akciğer transplantasyonu	1. Akciğer naklinde alıcı ve verici değerlendirme/izleme kriterlerini sayar, 2. Akciğer nakli uygulanan hastanın sorunlarına yönelik hemşirelik bakımı uygular.	
5. Karaciğer transplantasyonu	1. Karaciğer naklinde alıcı ve verici değerlendirme/izleme kriterlerini sayar, 2. Karaciğer nakli uygulanan hastanın sorunlarına yönelik hemşirelik bakımı uygular.	
6. Böbrek transplantasyonu	1. Böbrek naklinde alıcı ve verici değerlendirme/izleme kriterlerini sayar, 2. Böbrek nakli uygulanan hastanın sorunlarına yönelik hemşirelik bakımı uygular.	
7. Pankreas transplantasyonu	1. Pankreas naklinde alıcı ve verici değerlendirme/izleme kriterlerini sayar, 2. Pankreas nakli uygulanan hastanın sorunlarına yönelik hemşirelik bakımı uygular.	
TOPLAM		120

7.2.2. Uygulama Eğitimi Konuları

Uygulama eğitimleri aşağıda belirtilen uygulama becerilerin geliştirilmesi için beceri laboratuvarı ve/veya yoğun bakım ünitelerinde yapılacaktır.

Tablo 2: Programın içeriğinde yer alan uygulama eğitim konular ile her bir konuya ait öğrenim hedefleri ve süreleri

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:
1. Yoğun bakım ünitesine hasta kabulü ve oryantasyonun sağlanması	1. Yoğun bakım ünitesine hasta kabulü yapar, 2. Hastanın yoğun bakım ünitesine oryantasyonunu sağlar.
2. Hastanın sistemli olarak baştan ayağa muayenesi	1. Hastanın sistemli olarak baştan ayağa muayenesini yapar.
3. Monitör kullanımı ve monitörizasyon ilkeleri	1. Monitör kullanır, 2. Monitörizasyonun ilkelerini açıklar.
4. Hasta güvenliğinin sağlanması (hasta tespiti, düşme riski, izolasyon yöntemleri, kimlik doğrulama, ilaç güvenliği vb gibi)	1. Hasta güvenliğini (hasta tespiti, düşme riski, izolasyon yöntemleri, kimlik doğrulama, ilaç güvenliği vb gibi) sağlar.
5. Enteral ve parenteral besleme (NGT, OGT ve gastrostomi ile besleme)	1. Enteral ve parenteral besleme (NGT, OGT ve gastrostomi ile besleme) yapar.
6. EKG çekimi, kan şekeri ölçülmesi, kan gazı için örnek alma	1. EKG çeker, 2. Kan şekeri ölçer, 3. Kan gazı için örnek alır.
7. Laboratuvar tetkikleri için kan, idrar, sıvı ve doku örneklerinin alınması	1. Laboratuvar tetkikleri için kan/idrar örneği alır, 2. Laboratuvar tetkikleri için sıvı ve doku örneği alınmasını destekler.
8. Bilinci açık ve bilinci kapalı hastada ağrı izlemi ve yönetimi	1. Bilinci açık ve bilinci kapalı hastada ağrı izlemi yapar, 2. Bilinci açık ve bilinci kapalı hastada ağrı yönetimi yapar.
9. Yoğun bakım ünitesinde hasta izleminde kullanılan tüm formların kullanılması	1. Yoğun bakım ünitesinde hasta izleminde kullanılan tüm formları kullanır.

Tablo 2 - devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ
	Bu programı başarıyla tamamlayan katılımcı:
10. Temel Yaşam Desteği (TYD) uygulamaları	1. Temel Yaşam Desteği (TYD) uygulamalarını yapar.
11. Otomatik eksternal defibrilatör kullanımı	1. Otomatik eksternal defibrilatör kullanır.
12. İleri yaşam desteği uygulamaları	1. İleri yaşam desteği uygulamalarını yapar.
13. Klinikte kullanılan acil araba/çantanın kullanımı, defibrilatörün özellikleri, güvenli kardiyoversiyon ve defibrilasyon uygulaması	1. Klinikte kullanılan acil arabasını/çantasını hazırlar 2. Defibrilatörün özelliklerini açıklar, 3. Güvenli kardiyoversiyon ve defibrilasyon uygulamasını yapar.
14. Geçici kalp pili takılmasına yardım ve hasta izlemi	1. Geçici kalp pili takılmasına yardım eder, 2. Geçici kalp pili takılmış hastayı izler.
15. Endotrakeal ve nazotrakeal aspirasyon (açık ve kapalı sistem aspirasyon)	1. Endotrakeal (açık ve kapalı sistem aspirasyon) yapar 2. Nazotrakeal aspirasyon (açık ve kapalı sistem aspirasyon) yapar
16. Trakesostomi uygulamalarına yardım ve bakımı	1. Trakesostomi uygulamalarına yardım eder, 2. Trakesostomi bakımı yapar.
17. Oksijen tedavisi uygulamaları (nazal kanül, basit maske, nebulayzırlı maske, rezervuarlı maske)	1. Oksijen tedavisi uygulamalarını (nazal kanül, basit maske, nebulayzırlı maske, rezervuarlı maske) yapar.
18. Hava yolu uygulamaları (basit hava yolu, laringeal maske uygulama, combitüp uygulama, balon valf maske kullanımı, endotrakeal tüp uygulama ve uygulanmasına yardım)	1. Hava yolu uygulamalarını (basit hava yolu, laringeal maske uygulama, combitüp uygulama, balon valf maske kullanımı, endotrakeal tüp uygulama ve uygulanmasına yardım) yapar.
19. Santral venöz basınç kateteri takılmasına yardım ve basınç ölçümü ve izleminin sağlanması	1. Santral venöz basınç kateteri takılmasına yardım eder 2. Santral venöz basınç ölçümü ve izlemini sağlar.
20. Pulmoner arter kateteri takılmasına yardım, basınçların ölçülmesi ve izleminin sağlanması	1. Pulmoner arter kateteri takılmasına yardım eder, 2. Pulmoner arter kateter basınçlarını ölçer, 3. Pulmoner arter kateteri izlemini yapar.
21. Kafa içi basıncı kateterinin takılmasına yardım ve kafa içi basıncının ölçülmesi ve izlenmesi	1. Kafa içi basıncı kateterinin takılmasına yardım eder, 2. Kafa içi basıncını ölçer, 3. Kafa içi basıncını izler.
22. Mekanik ventilatör özellikleri, alarmlar ve alarmların uygun şekilde çözülmesi	1. Mekanik ventilatörün özelliklerini sayar, 2. Mekanik ventilatörün alarmlarını tanır, 3. Mekanik ventilatörün alarmlarını uygun şekilde çözer.
23. Hastayı mobilize etme yöntemleri	1. Hastayı en uygun yöntemi kullanarak mobilize eder.
24. Yara bakımına yardım ve bakımın sürdürülmesi	1. Yara bakımına yardım eder, 2. Yara bakımını sürdürür.
25. Enfeksiyon kontrol önlemlerinin alınması	1. Enfeksiyon kontrol önlemlerini alır.
26. Arter kan gazı örneği alma (arteryel girişim uygulaması hariç)	1. Arter kan gazı örneği (arteryel girişim uygulaması hariç) alır.
27. Göğüs tüpleri ve kapalı drenaj sisteminin izlenmesi	1. Göğüs tüpleri ve kapalı drenaj sistemini izler.
28. Yoğun bakım ünitesinden hasta transferi ve başka bir bölüme teslimi	1. Yoğun bakım ünitesinden hasta transferi yapar, 2. Yoğun bakım ünitesinden hastayı başka bir bölüme teslim eder.
29. Kan ve kan bileşenleri transfüzyonu	1. Kan ve kan bileşenleri transfüzyonu yapar.
30. İntraaortik balon pompa takılmasına yardım ve izlemi	1. İntraaortik balon pompa takılmasına yardım eder, 2. İntraaortik balon pompa takılmış hastayı izler.
31. Renal replasman tedavileri (periton diyalizi, hemofiltrasyon, hemodiyaliz gibi)	1. Renal replasman tedavilerini (periton diyalizi, hemofiltrasyon, hemodiyaliz gibi) yapar.
32. Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçların hesaplanması ve izlemi	1. Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçların dozunu hesaplar, 2. Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçların verildiği hastayı izler.
33. Yaşam sonu bakımın sağlanması	1. Yaşam sonu bakımın yapılmasını sağlar.
TOPLAM: 120 saat	

7.3. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri

Eğitimde kullanılacak materyal ve malzemeler aşağıda belirtilmiştir:

1. Eğitimin içeriğinde yer alan konuları içeren yazılı eğitim materyalleri (kitaplar, slaytlar, eğitim rehberleri, bilimsel dergiler vb. gibi)
2. Görsel/işitsel eğitim materyalleri (kompakt diskler, video filmler, resimler vb. gibi)
3. Uygulamalı dersler için maket/ model ve ilgili malzemeler

4. İlgili mevzuata göre bir yoğun bakımda bulunması gereken tüm araç gereçler
5. Eğitim yapılacak yerde bulunan her türlü cihaz ve malzemeler

7.4. Eğitimin Süresi

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının süresi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3: Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının Süresi

EĞİTİMİN TÜRÜ	SÜRE	
	Saat	Gün (İş Günü)
Teorik Eğitimin Süresi	120	15
Uygulama Eğitiminin Süresi	120	15
TOPLAM	240	30

7.5. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav Usulü, Başarı Ölçütü, Ek Sınav Hakkı vb gibi)

Eğitimin değerlendirilmesi aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılacaktır.

1. Eğitim programını tamamlamayan katılımcılar sınava alınmaz.
2. Sertifikalandırma için katılımcılar hem teorik sınava alınır hem de uygulama değerlendirmesi yapılır. Katılımcıların hem teorik sınavdan hem de uygulama değerlendirmesinden ayrı ayrı başarılı olması gerekir.
3. Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının teorik eğitimi sonunda teorik sınav yapılır.
4. Teorik sınav soruları program sorumlusunun başkanlığında eğitimcilerden oluşan en fazla 5 (beş) kişilik sınav komisyonu tarafından eğitimin içeriğinde yer alan konularının ağırlıkları doğrultusunda çoktan seçmeli olarak hazırlanır.
5. Teorik sınavından 100 (yüz) üzerinden 75 (yetmişbeş) ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı sayılır. 75'in (yetmişbeş) altında puan alan katılımcılara bir hafta içinde girecekleri 1 (bir) sınav hakkı daha verilir. Bu sınavda da başarısız olan katılımcıların yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programına tekrar başvurması gerekir.
6. Katılımcıların eğitim boyunca yaptıkları uygulamalı eğitim ise aşağıdaki şekilde değerlendirilir.
 - a. Uygulama eğitiminin değerlendirilmesi uygulama eğitimi konularında yer alan becerilerin geliştirilmesi doğrultusunda, klinik rehber hemşireler tarafından Ek 1'deki "Uygulama Değerlendirme Formu" ile Ek 2'deki "Yoğun Bakımda Temel Uygulamalar Formu" kullanılarak yapılır.
 - b. Ek 1'deki "Uygulama Değerlendirme Formu" ile Ek 2'deki "Yoğun Bakımda Temel Uygulamalar Formunda" yer alan her bir uygulamanın değerlendirmesi formların altında belirtildiği şekilde değerlendirilir ve puanlanır. Birden fazla yoğun bakımın bulunduğu merkezlerde her bir yoğun bakım için bir klinik rehber hemşire tayin edilmiş ise katılımcının uygulama değerlendirmesi tüm klinik rehber hemşireler tarafından ayrı ayrı yapılarak puanları formlardaki ilgili yerlere işlenir.
 - c. Ek 1 ve Ek 2'deki formlarda yer alan her bir konu; Oldukça Yeterli (4), Yeterli (3), Kısmen yeterli (2), Yetersiz (1), Değerlendirilemedi (0) derecelerinden biri ile değerlendirilir. 100 (yüz) puan üzerinden 75 (yetmişbeş) puan olan katılımcı uygulama sınavından başarılı sayılır.
7. Uygulama değerlendirmesinde başarısız olan katılımcıların yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programına tekrar başvurması gerekir.
8. Sertifikalandırma için katılımcının başarı puanı teorik sınav ile uygulama değerlendirmesinin ortalaması alınarak belirlenir.
9. Yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programı sonunda sertifikalandırma için yapılan teorik sınav ve uygulama eğitimi değerlendirmesi notlarına yazılı olarak itiraz eden katılımcıların itirazları sertifikalı eğitim uygulayıcıları tarafından en geç 5 (beş) gün içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.
10. Başarılı olan katılımcılara sertifika düzenlenir ve sertifika Sağlık Bakanlığınca tescil edilir.

8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programda aşağıdaki şartlara haiz olan kişiler program sorumlusu olarak görevlendirilir;

1. Yoğun bakım ünitelerinde görev yapan hemşirelikte yüksek lisans yapmış hemşireler

2. Bakanlıkça onaylı yoğun bakım hemşireliği sertifikasına sahip en az 3 (üç) yıl yoğun bakım hemşireliği yapmış olan hemşirelikte lisans mezunu hemşireler,
3. Birinci ve ikinci maddede belirtilen nitelikleri taşıyan yeterli hemşire bulunamaması durumunda hemşirelikte lisans mezunu eğitim hemşireleri
4. En az 1 (bir) yıl yoğun bakım alanında çalışmış ve bu alanda yayınları olan iç hastalıkları ya da cerrahi hastalıkları hemşireliği öğretim üyeleri

Program sorumlusunun "Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı" süresince programı yürüten kurumda tam zamanlı görev yapması zorunludur.

9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programında aşağıdaki şartlara haiz olan kişiler eğitici olarak görevlendirilir.

Teorik Eğitim Eğitimcileri

1. En az üç yıl yoğun bakım hemşiresi olarak çalışmış yoğun bakım hemşireliği sertifikasına sahip hemşirelikte lisans mezunu hemşireler
2. Bakanlıkça onaylanmış özel dal (enfeksiyon kontrol hemşireliği, acil bakım hemşireliği, yenidoğan yoğun bakım hemşireliği, stoma ve yara bakım hemşireliği, hemşirelik hizmetleri yönetimi, kemoterapi hemşireliği veya onkoloji hemşireliği, DAS (dezenfeksiyon, antisepsi, sterilizasyon) vs.) hemşireliği sertifikasına sahip hemşirelikte lisans mezunu hemşireler
3. Hemşirelikte en az yüksek lisans derecesine sahip akademisyen hemşireler
4. Yoğun Bakım alanı ile ilgili uzman hekim, fizyoterapist, beslenme ve diyetetik uzmanı, psikolog, sosyal çalışmacı gibi eğitimin içeriğinde yer alan konularda uzman diğer meslek mensupları

Uygulama Eğitimi Eğitimcileri

Uygulama eğitiminin eğitimcileri klinik rehber hemşirelerdir.

Klinik rehber hemşireler; yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programına katılanların klinik uygulamalarını sağlayan, kurumun politikaları ve prosedürleri doğrultusunda bilgi ve tecrübesini klinik alanda paylaşan, en az 1 (bir) yıl yoğun bakım deneyimi olan ve yoğun bakım hemşireliği sertifikasına sahip hemşirelikte lisans mezunu hemşiredir.

10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının (teorik ve uygulama eğitimi için) yapılacağı yerin nitelikleri ve gerekli donanım özellikleri:

1. Bakanlıkça yetkilendirilmiş ve tescil edilmiş en az 20 (yirmi) yoğun bakım yatağına sahip 3. (üçüncü) seviye erişkin yoğun bakım ünitesine sahip olmalıdır.
2. Eğitime alınacak katılımcı sayısına uygun yeterli ısı ve ışığa sahip, havadar ve modüler sitemin kullanılabileceği eğitim salonu olmalıdır.
3. Katılımcı sayısına göre uygun ve yeterli masa-sandalye bulunmalıdır.
4. Eğitimin uygun teknoloji ile yapılmasına olanak sağlayacak gerekli bilgisayar, gör-ışit araçları, uygulama maketleri, yazı tahtası, eğitim hedeflerinin, konu ve içeriklerinin/sunumların katılımcılara verilmesini sağlayabilecek baskı/printer, fotokopi, kağıt destek sistemleri, eğitim salonunda tercihen görsel animasyonların/eğitim materyallerinin kullanılabileceği internet bağlantısı erişimi olmalıdır.

11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikasının geçerlilik süresi 5 (beş) yıldır.

12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ

Sertifikanın yenilenmesinde aşağıdaki ölçütler kullanılır.

1. Sertifikaların geçerlilik süresi sonunda sertifika sahiplerinden;
 - a. Sertifika geçerlilik süresi içerisinde yoğun bakım ünitesinde aktif olarak en az 3 (üç) yıl çalıştığını belgelemiş olmaları şartıyla Ek 4'te belirtilen mesleki etkinliklerden 200 (iki yüz) puan alanların,
 - b. Sertifika geçerlilik süresi içerisinde yoğun bakım ünitesinde aktif olarak en az 1 (bir) yıl çalıştığını belgelemiş olmaları şartıyla EK 4 'te belirtilen mesleki etkinliklerden 500 (beş yüz) puan alanların, sertifikalarının süresi 5 (beş) yıl daha uzatılır.

2. Birinci maddedeki şartları sağlamayan sertifika sahipleri sertifikanın geçerlilik süresi olan 5 (beş) yılın sonunda sertifika yenileme sınavına tabi tutulur.
3. Yenileme sınavı, Bakanlık ilgili biriminin koordinasyonunda yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programı uygulayıcıları tarafından yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programı konuları ile alandaki güncel gelişmeler doğrultusunda hazırlanan çoktan seçmeli sorulardan oluşan teorik sınav şeklinde uygulanır.
4. Yapılan yenileme sınavından en az 75 (yetmişbeş) ve üzeri puan alan sertifika sahipleri başarılı sayılır ve sertifika süreleri 5 (beş) yıl daha uzatılır.
5. Resertifikasyon sınav süreci tamamlanıncaya kadar sertifika sahiplerinin sertifikaları geçerlidir.
6. Hukuken kabul edilebilir mazeret halleri dışında sertifika yenileme sınavına peş peşe iki kez katılmayanların sertifikaları geçersiz sayılır. Hukuken kabul edilebilir mazeretinin sona ermesini takiben en kısa sürede sınava alınır.
7. Sertifikalı eğitim programı uygulama yetkisi verilen yerin herhangi bir sebeple eğitim faaliyetlerinin durması ve sertifikalı eğitim uygulama yetki belgelerinin iptal edilmesi ya da kapatma ve devir durumlarında resertifikasyon sınavları Bakanlığın ilgili birimince yapılır.
8. Sertifika yenileme sınavında başarısız olan sertifika sahiplerinin yenileme sınavı notlarına itirazları sertifika yenileme sınav komisyonu tarafından en geç 5 (beş) gün içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.
9. Bu standartlar yürürlüğe girmeden önce alınmış yoğun bakım hemşireliği sertifikaları süresiz sertifikalar olduğundan resertifikasyon yapılmayacak olup ancak bu sertifikalardan tescil edilmemiş olanların Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının Standartlarının ilk yürürlüğe girdiği tarih olan **01/07/2014** tarihinden itibaren en geç 2 yıl içerisinde tescil işlemlerini yaptırmaları gerekmektedir. Tescil işlemlerini yaptırmayanların sertifikaları geçersiz sayılacaktır.

13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI

Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda Bakanlıkça hazırlanan denklik başvuru formu kullanılarak denklik talebinde bulunulur.

Bu formda belirtilen tüm belgelerin sunulması zorunludur.

Bu formda belirlenen her bir başlığın altı ayrıntıları ile birlikte doldurulacak, eğitimin verildiği kurum/kuruluşça onaylanmış ve aşağıda belirtilen belgelerin aslı, eğitim yurt dışında alınmış ise ayrıca belgelerin yeminli mütercim tarafından Türkçeye çevirisi formun ekinde dosya halinde sunulacaktır.

Başvuru Formu Ekinde Yer Alacak Belgeler

1. Sertifikanın aslı
2. En son bitirmiş olduğu okul/yüksekokul (hemşirelik, ebelik, sağlık memurluğu) diplomasının aslı ve fotokopisi
3. Varsa Lisansüstü eğitimi bitirme belgesi aslı ve fotokopisi
4. T.C Nüfus Cüzdanı/ Yabancı Uyruklu Kimlik Kartı aslı ve fotokopisi
5. Başvuru Formunun 4'üncü maddesinde yer alan Eğitim Müfredatı ile ilgili tüm bilgi ve belgeler (Eğitimin alındığı, belgenin düzenlendiği dil ve Türkçe ile)
6. Başvuru Formunun 3'üncü maddesinde yer alan ve eğitimin alındığı Kurum/Kuruluş/Özel Hukuk Tüzel Kişisi/Gerçek Kişisinin Eğitimin alınan Ülkenin resmi sağlık otoritesi ve o ülkedeki Türkiye misyon şefliğinden eğitim veren kurumun yetkili olduğunun belgelenmesi istenecektir. Üniversite hastaneleri ve resmi enstitülerden bu belge istenmeyecektir.
7. İlgili alanın standartlarında komisyonca belirlenen ve isten diğer tüm belgeler (Varsa)

Denklik İşlemlerinin Nasıl Yapılacağı

1. Sertifika denkliği için müracaat edenlerin başvuru dosyaları Bakanlık ilgili birimince Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Standartları doğrultusunda incelenir.
2. Dosyaları uygun ve yeterli bulunan başvuru sahiplerine sertifika denklik belgesi düzenlenir.
3. Sertifika Denklik Belgesi Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilir.

EKLER

EK-1: YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Katılımcının Adı Soyadı							
Uygulama No	Değerlendirilen Uygulamalar	Değerlendirme notu					
		1	2	3	4	5	ORTA-LAMA
	A. Profesyonel Davranışlar						
1	Yoğun bakım ünitesini organize etme						
2	Bakımı sağlama ve sürdürmede yeterli kuramsal bilgiye sahip olma						
3	Öğrenme ve kendini geliştirme isteği						
4	Sorumluluk alma isteği (bakım, eğitim ve ünitenin işleyişi ile ilgili)						
5	Kendine güven						
6	Ünitenin durumuna göre hasta sorunlarının önceliğini belirleme						
7	Hasta ile ilgili verileri zamanında ve tam olarak kaydetme						
8	Kliniğe zamanında gelme ve zamanını etkin kullanma						
9	Bakım için kullanacağı malzemeleri eksiksiz hazırlama						
10	Bakım verdiği bireyin güvenliğini sağlama ve sürdürme						
11	Hastaya bütüncü ve hümanistik yaklaşımda bulunma						
12	Gerektiğinde klinik rehberlerden danışmanlık alma/aldığı geri bildirimlere açık olma						
	B. Kişiler Arası İlişkiler						
13	Bakım verdiği hasta güven verici bir iletişim kurma						
14	Hasta yakınları ile güven verici bir iletişim kurma						
15	Ekip ile işbirliği içinde çalışma						
	C. Sorun Çözme/Kritik Düşünme/Karar Verme						
16	Hastanın gereksinimine yönelik doğru ve yeterli veri toplama						
17	Toplanan veriler doğrultusunda hastanın gereksinimlerini öncelik sırasına koyma						
18	Toplanan verilere göre doğru hemşirelik tanısı koyabilme						
19	Belirlenen sorunların nedenini açıklama						
20	Belirlenen soruna yönelik kanıta dayalı uygulamaları araştırma						
21	Hemşirelik tanılarına yönelik gerçekçi, ulaşılabilir ve hastaya özgü hedefleri belirleme						
22	Hedeflere uygun hemşirelik girişimlerini belirleme						
23	Belirlediği girişimleri uygulama						
24	Bakımın sonuçlarını değerlendirme						
25	Sorun çözülmediğinde bakımın her aşamasını gözden geçirme						
ORTALAMA PUAN (Toplam Puan/Değerlendirilen Uygulama Sayısı)							
YÜZ ÜZERİNDEN ORTALAMA PUAN (Ortalama Puanx25)							

Açıklama:

Bu değerlendirme formu katılımcıların uygulama yaptığı tüm yoğun bakım ünitelerinde görevli yoğun bakım rehber hemşirelerince doldurulacaktır.

Form, 5 (beş) ayrı yoğun bakım ünitesinden her birinde yapılacak uygulamaların o yoğun bakım ünitesinde görev yapan klinik rehber hemşire tarafından değerlendirilmesine imkân verecek şekilde hazırlanmıştır. Değerlendirme yapan klinik rehber hemşirelerden her biri kursiyerleri formda yer alan her bir uygulama için değerlendirecektir.

Değerlendirme 4 puan üzerinden yapılacak olup klinik rehber hemşire değerlendirdiği uygulamada kursiyeri *oldukça yeterli* buluyorsa 4, *yeterli* buluyorsa 3, *kısmen yeterli* buluyorsa 1 sayısını form üzerinde kendisine ayrılan sütuna yazacaktır. Değerlendirilemeyen uygulamalar için 0 (Sıfır) sayısı yazılacaktır.

En son klinik rehber hemşire değerlendirmesini tamamladıktan sonra "ORTALAMA PUAN" ve "100 ÜZERİNDEN ORTALAMA PUAN" hesaplanacak ve tablonun ilgili hücrelerine yazılacaktır.

Form üzerinde katılımcı değerlendirmesini tamamlayan yoğun bakım klinik rehber hemşireleri aşağıdaki tabloyu da doldurarak imzalayacaklardır.

100 üzerinden 75 ya da üzeri puan alan kursiyerler uygulamada başarılı sayılacaktır.

UYGULAMA DEğERLENDİRME FORMUNU DOLDURAN KLİNİK YOğUN BAKIM REHBER HEMşİRELERİ

Sıra No	Adı, Soyadı	Değerlendirmenin Yapıldığı Yoğun Bakım Ünitesi	Değerlendirme Tarihi	İmzası
1				
2				
3				
4				
5				

EK-2: YOĞUN BAKIMDA TEMEL UYGULAMALAR FORMU

Katılımcının Adı Soyadı							
Uygulama No	Değerlendirilen Uygulamalar	Değerlendirme					
		1	2	3	4	5	ORTA-LAMA
1	Yoğun bakım ünitesine hasta kabulü						
2	Yoğun bakım hastasını sistemli olarak baştan ayağa muayene etme						
3	Hastayı monitörize etme (kalp ritmi, kan basıncı, oksijen saturasyonu vb.)						
4	Her uygulamada hasta kimliğini doğrulama						
5	İzolasyon yöntemlerini uygulama						
6	Gerektiğinde hastayı fiziksel olarak kısıtlama						
7	Güvenli olarak hasta teslimi yapma (nöbet değişimleri, üniteler arası transfer)						
8	Güvenli ilaç uygulama						
9	Enteral besleme						
10	Parenteral besleme						
11	EKG çekimi						
12	Kan şekeri ölçümü						
13	Kan gazını değerlendirme						
14	Laboratuvar tetkikleri için kan, idrar, sıvı ve doku örnekleri alma						
15	Bilinci açık/kapalı hastada ağrıyı izleme						
16	Hasta izlemi ve bakımını kayıt etme						
17	Temel yaşam desteği girişimlerini uygulama						
18	İleri yaşam desteği uygulamalarını destekleme						
19	Acil durumlarda güvenli kardiyoversiyon ve defibrilasyon girişiminde bulunma						
20	Geçici kalp pili takılmasını destekleme						
21	Geçici kalp pili takılan hastayı izleme						
22	Endotrakeal aspirasyon uygulama						
23	Nazotrakeal aspirasyon uygulama						
24	Trakeostomi uygulamalarını destekleme						
25	Trakeostomili hastanın bakımını yapma						
26	Oksijen tedavisi uygulamaları (nazal kanül, maske, nebulayızrlı maske, rezervuarlı maske vb.) yapma						
27	Hava yolu uygulamaları (basit hava yolu, laringeal maske uygulama, Kombi tüp uygulama, balon valf maske kullanımı, endotrakeal tüp uygulama veya uygulamaya yardım)						
28	Santral venöz basınç kateteri takılmasını destekleme						
29	Santral venöz basıncın ölçümü ve izlemi yapma						
30	Pulmoner arter kateteri takılmasını destekleme						
31	Pulmoner arter takılı hastayı izleme ve basınçları ölçme						
32	İnvazif arter kan basıncının ölçümü ve hasta izlemi yapma						
33	Kafa içi basıncı ölçümü için kateter takılmasını destekleme						
34	Kafa içi basıncı ölçümü ve izlemi yapma						
35	Mekanik ventilatöre bağlı hastayı izleme						
36	Hastayı mobilize etme						
37	Yara bakımını destekleme ve sürdürme						
38	Enfeksiyon kontrol önlemlerini alma						
39	Göğüs tüpü ve kapalı drenaj sisteminin takılmasını destekleme						
40	Göğüs tüpleri ve kapalı drenaj sistemi olan hastayı izleme						
41	Kan ve kan bileşenleri transfüzyonu yapma ve hastayı izleme						

42	İnraaortik balon pompa takılmasını destekleme						
43	İnraaortik balon pompa takılan hastayı izleme						
44	Renal replasman tedavilerinin başlanmasını destekleme (periton diyalizi, hemofiltrasyon, hemodiyaliz gibi)						
45	Renal replasman tedavileri başlanan hastanın (periton diyalizi, hemofiltrasyon, hemodiyaliz gibi) tedavi ve bakımı sürdürme						
46	Yoğun bakım hasta ve ailesinin psikososyal gereksinimlerini destekleme						
47	Yoğun bakımdaki çocuk ve ailesine aile merkezli bakım verme						
48	Yaşam sonu hastanın bakımını yapma						
49	Hastanın günlük hijyenik bakım ihtiyaçlarını karşılama						
50	Yoğun bakım hastasını taburculuğa hazırlama						
ORTALAMA PUAN (Toplam Puan/Değerlendirilen Uygulama Sayısı)							
YÜZ ÜZERİNDEN ORTALAMA PUAN (Ortalama Puanx25)							

Açıklama:

Bu değerlendirme formu katılımcıların uygulama yaptığı tüm yoğun bakım ünitelerinde görevli yoğun bakım rehber hemşirelerince doldurulacaktır.

Form,5 ayrı yoğun bakım ünitesinden her birinde yapılacak uygulamaların o yoğun bakım ünitesinde görev yapan klinik rehber hemşire tarafından değerlendirilmesine imkân verecek şekilde hazırlanmıştır. Değerlendirme yapan klinik rehber hemşirelerden her biri kursiyerleri formda yer alan her bir uygulama için değerlendirecektir.

Değerlendirme 4 puan üzerinden yapılacak olup klinik rehber hemşire değerlendirdiği uygulamada kursiyeri oldukça yeterli bulunuyorsa 4, yeterli bulunuyorsa 3, kısmen yeterli bulunuyorsa 1 sayısını form üzerinde kendisine ayrılan sütuna yazacaktır. Değerlendirilemeyen uygulamalar için 0 (Sıfır) sayısı yazılacaktır.

En son klinik rehber hemşire değerlendirmesini tamamladıktan sonra "ORTALAMA PUAN" ve "100 ÜZERİNDEN ORTALAMA PUAN" hesaplanacak ve tablonun ilgili hücrelerine yazılacaktır.

Form üzerinde katılımcı değerlendirmesini tamamlayan yoğun bakım klinik rehber hemşireleri aşağıdaki tabloyu da doldurarak imzalayacaklardır.

100 üzerinden 75 ya da üzeri puan alan kursiyerler uygulamada başarılı sayılacaktır.

UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMUNU DOLDURAN KLİNİK YOĞUN BAKIM REHBER HEMŞİRELERİ

Sıra No	Adı, Soyadı	Değerlendirmenin Yapıldığı Yoğun Bakım Ünitesi	Değerlendirme Tarihi	İmzası
1				
2				
3				
4				
5				

DEĞERLENDİRME SONUCU

Değerlendirme Sıra No	Değerlendirme/Sınav Türü	Puan	
		Rakamla	Yazı ile
1	Teorik Sınav		
2	Uygulama Değerlendirme (Ek-1)		
3	Yoğun Bakımda Temel Uygulamalar (Ek-2)		
ORTALAMA (Sertifika Esas Başarı Notu)			

Program Sorumlusu

EK-3: EĞİTİM PROGRAMI DEĞERLENDİRME FORMU

Eğitim Programının Adı			
Eğitim Programının Yapıldığı Yer			
Eğitim Programının Tarihi			
Program Sorumlusunun Adı Soyadı			
A-EĞİTİM ORTAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ	İyi	Yeterli	Yetersiz
Sınıf, katılımcı sayısına uygun büyüklükte miydi?	()	()	()
Sınıfın havalandırma ve ısıtması yeterli miydi?	()	()	()
Sınıfın aydınlatılması yeterli miydi?	()	()	()
Eğitim için kullanılan teknik araçlar (projeksiyon, tepegöz, tahta, video, vb.) yeterli miydi?	()	()	()
Projeksiyon, tepegöz ve tahta net olarak görülüyor muydu?	()	()	()
Sınıflar temiz miydi?	()	()	()
Tuvaletler temiz miydi?	()	()	()
Yemek ve ikramlardan memnun kaldınız mı?	()	()	()
Oturulan koltuklar ergonomik miydi?	()	()	()
B-EĞİTİM MATERYALİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ			
Eğitim materyalleri (eğitim kitabı, eğitim notları, diğer verilen dokümanlar, sunumlar) eğitim programı içeriğine uygun muydu?	()	()	()
Eğitim materyalleri (eğitim kitabı, eğitim notları, diğer verilen dokümanlar, sunumlar) eğitim programı için yeterli miydi?	()	()	()
Uygulama / beceri eğitimi için kullanılan maket, materyal, ekipman, vb. yeterli miydi?	()	()	()
C-EĞİTİMİN DEĞERLENDİRİLMESİ			
Eğitim programının içerdiği konular eğitim programı amaçlarına uygun muydu?	()	()	()
Eğitim programında kullanılan öğrenme yöntemleri uygun muydu? (teorik ders, maketler üzerinde uygulama, beceri laboratuvarında maket-materyal kullanma, vaka analizi yapma, klinik alanlarda uygulama, ev ödevleri üzerinde çalışma) eğitim programı amaçlarına uygun muydu?	()	()	()
Eğitimin süresi uygun muydu?	()	()	()
Eğitim gün ve saatleri uygun muydu?	()	()	()
Eğitim süresince adayların bilgi ve becerilerindeki gelişmelerin takibi yeterli miydi?	()	()	()
Eğitimin değerlendirilmesinde kullanılan yöntemler (sınav, beceri değerlendirme, vb) uygun muydu?	()	()	()
Genel olarak eğitim programından memnuniyetiniz	()	()	()
D-KLİNİK EĞİTİM ORTAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ			
Klinik uygulama süresi, eğitim programı hedeflerine uygun muydu?	()	()	()
Seçilen klinik eğitim ortamı, eğitim programı hedeflerine uygun muydu?	()	()	()
Klinik uygulamada, eğitimcilerden aldığınız destek yeterli miydi?	()	()	()
Klinik uygulamada, ilgili klinikte çalışanlardan aldığınız destek yeterli miydi?	()	()	()
E- EĞİTİMCİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ			
Konuyu açık ve anlaşılır bir dille anlatabildi mi?	()	()	()
Eğitiminin ders / uygulama sırasında yaptırdığı alıştırma / verdiği örnekler yeterli miydi?	()	()	()
Eğitimci katılımcıların aktif olarak derse katılımını sağlayabildi mi?	()	()	()
Eğitimci, katılımcıların sorularına yeterli açıklama yaptı mı?	()	()	()
Eğitimcinin hazırladığı / kullandığı dokümanlar ve materyaller (sunu, video gösterimi, vaka inceleme, maket ve diğer materyaller, vb) kurs amaçlarına uygun muydu?	()	()	()
Eğitimcinin kullandığı eğitim araç ve gereçleri (sunu, video gösterimi, vaka inceleme, maket ve diğer materyaller, vb) yeterli miydi?	()	()	()
İhtiyacınız olduğunda, eğitim saatleri dışında eğitimciden aldığınız destek yeterli miydi?	()	()	()
Eğitimci, derse / uygulamaya ayrılan süreye uydu mu?	()	()	()
Genel olarak eğitimciden memnuniyetiniz	()	()	()

F- PROGRAMIN BÜTÜN OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

	Evet	Hayır	Yanıtınız "Evet"/"Hayır" ise nedenini açıklayınız
Genel olarak eğitim programı beklentilerinizi karşıladı mı?	()	()	
Eğitim programında kazandığınız bilgi ve becerileri uygulamaya aktarmayı düşünüyor musunuz?	()	()	
Bu eğitim merkezinde başka bir eğitime katılmak ister misiniz?	()	()	
Bu eğitim merkezinde eğitim almayı başkalarına önerir misiniz?	()	()	

Genel olarak eğitim programını değerlendirdiğinizde en olumlu bulduğunuz noktaları yazınız.

Genel olarak eğitim programını değerlendirdiğinizde en olumsuz bulduğunuz noktaları yazınız.

Eğitim programının geliştirilmesi için önerileriniz nelerdir?

*Bu form eğitim programının sonunda doldurulacaktır.

EK-4: YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKA YENİLEME ÖLÇÜTLERİ

Sertifikanın yenilenebilmesi için 500 puan gerekmektedir. Bu puanlar sertifika alındıktan sonraki 5 yıllık süreci içermelidir. Bu formda tüm başlıklar altında yer alan her türlü faaliyetin yoğun bakımla ilgili olması ve belgelendirilmesi gerekmektedir.

1. **Sürekli Eğitim Faaliyetleri:** Bu kategoriden maksimum 100 puan alınabilir. Eğitim faaliyetleri katılım belgesi ile belgelendirilmelidir (Mesleki kurslar, kongreler, diğer bilimsel toplantılar).

Eğitim/Kongrenin Adı	Tarih	Eğitimin Süresi	Puan
Toplam Puan			

Not: 1 saat: 2 puan

2. **Yoğun Bakım Alanında Akademik Eğitim:** Bu kategoriden 150 puan alınabilir. Alınan dersler transkript ile belgelendirilmelidir. Yoğun bakım alanında alınan tüm dersler (lisans, tezli/tezsis yüksek lisans, doktora)

Üniversitenin Adı	Bölümün Adı	Dersin Adı	Dersin Kredisi	Yıl	Puan
Toplam Puan					

Not: Alınan dersin kredisi başına 15 puan

3. **Yayınlar:** Bu kategoriden maksimum 250 puan alınabilir. Yayın başlık sayfası, içindekiler ya da özet ile belgelendirilmelidir.

Yayının Başlığı	Yayın Türü	Görevi	Yayın Yılı	Puan
Toplam Puan				

Not:

- a) Yoğun bakım alanındaki bir kitapta bölüm yazarlığı →100 puan
- b) Yoğun bakım alanındaki bir kitapta editörlük →100 puan
- c) Mesleki dergilerde yayın→100 puan
- d) Mesleki dergilerde editörlük /yardımcı editörlük→ 50 puan
- e) Sözel bildiri→25 puan
- f) Poster bildiri→20 puan

4. **Kurum ya da kuruluşlarda komite yöneticiliği veya üyeliği:** Bu kategoriden maksimum 100 puan alınabilir.

Komite/Kurul Adı	Komitedeki Görevi	Hizmet tarihleri	Puan
Toplam Puan			

Not:

- a) Gerekli belgeler; Yönetim kurulu toplantı raporu (her yıl minimum 4 toplantı)
- b) Ulusal, uluslararası komite üyeliği →30 puan (her yıl)
- c) Sağlık kurumları komite üyeliği→ 15 puan (her yıl)

5. **Sunumlar:** Bu kategoriden maksimum 150 puan alınabilir. (Sunumlar, panel, konferans, kurs vb.)

Programın Adı	Sunum Başlığı	Sunum Süresi	Sunum Tarihi	Sunum Yeri	Puan
Toplam Puan					

Not:

- Gerekli belgeler; program broşürü, katılım belgesi (başlık, tarih belirtilmeli) ve her sunum farklı bir konuda olmalıdır.
 - Sunumun her 60 dakikası için→20 puan
6. **Eğitmenlik/mentörlük rolü** (Yeni başlayan personele en az iki hafta eğitim ve mentörlük yapma):Maksimum 100 puan

Mentörlük Yapılan Kişinin Adı Soyadı	Başlama tarihi	Bitiş tarihi	Puan
Toplam Puan			

Not:

- Gerekli belgeler; Kurumdan alınan onaylı belge
- Mentörlük yapılan her çalışan için→ 25 puan (maksimum 4 mentörlük= 100 puan)

SERTİFİKA YENİLEMESİNE ESAS EĞİTİMLER VE FAALİYETLER GENEL DEĞERLENDİRME TABLOSU (1-6. maddelerde belirtilen ve değerlendirilen eğitim ve faaliyetlerden alınan toplam puanlar bu tabloya yazılacaktır.)

Eğitim/ Faaliyet No	Eğitimin/Faaliyetin Adı	Toplam Puan
1	Sürekli Eğitim Faaliyetleri	
2	Yoğun Bakım Alanında Akademik Eğitim	
3	Yayınlar	
4	Kurum ya da kuruluşlarda komite yöneticiliği veya üyeliği	
5	Sunumlar	
6	Eğitmenlik/mentörlük rolü	
Genel Toplam Puan		